

SIMON
SCARROW
T. J. ANDREWS

ARÉNA

V ROCE 41 N. L. JE MĚSTO ŘÍM NEBEZPEČNÝM MÍSTEM

ARÉNA

SIMON
SCARROW

T. J. ANDREWS

ARÉNA

Přeložil Jaroslav Žerávek

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2017

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2013 Simon Scarrow

All rights reserved.

Z anglického originálu *Arena*

(First published by Headline Publishing Group, Great Britain, 2013)

přeložil © 2017 Jaroslav Žerávek

Redakce textu: Jiří Pácek

Jazyková korektura: Mirka Jarotková

Elektronické formáty Dagmar Wankowska, *LiamART*

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-992-3 (pdf)

Johnu Braceyovi,
neohroženému válečníkovi a středoškolskému učiteli

Kapitola první

Řím ke konci roku 41 n. l.

Císařský gladiátor zamrkal, aby se zbavil potu v očích, a sledoval, jak pořadatelé vlečou pryč mrtvolu, kterými byla poseta aréna.

Ze svého místa v šeru průchodu měl Gaius Naevius Capito dobrý výhled na místo zinscenované bitvy. Uprostřed amfiteátru Statilia Taura stála hrubá napodobenina keltské osady, která teď byla plná mrtvol. Capito zvedl zrak k ochozům. V lóži zahlédl nového císaře obklopeného klikou propuštěnců, kteří se ucházeli o jeho přízeň. Kolem nich seděli senátoři a císařští velekněží ve svých elegantních tógách. Nad lóží se tísnili diváci na kamenných sedátkách lemujících horní ochozy. Capitona zabrnělo v kostech, když diváci zaburáceli. Sledoval, jak dvojice pořadatelů bodla rozžhaveným železem do schouleného barbaru. Muž sebou škubl. Diváci se jeho pokusu předstírat mrtvého začali jízlivě pošklebovat a jeden z pořadatelů pokynul sloužícímu, který třímal mohutné oboustranné kladivo. Druhý pořadatel zatím rozházel po zakrvácené aréně čerstvý bílý písek. Potom ustoupili do průchodu a odpočívali ve stínu jen několik kroků od Capitona.

„Podívej se na tyhle sračky,“ zasténal jeden z dvojice a zadíval se na svoje zakrvácené ruce. „Potrvá mi celou věčnost, než to smyju.“

„Gladiátoři,“ zavrčel druhý. „Sobečtí hajzlové.“

Capito se na ně zamračil. Mezitím sloužící s kladivem přešel nad Gala a tyčil se nad ležícím mužem s radostným úsměvem. Rozmáchl se a vší silou udeřil kladivem do barbarovy hlavy. Capito uslyšel zvuk praskajících kostí a ušklíbl se. Jako nejvýše postavený gladiátor císařské gladiátorské školy v Capui byl hrdý na své schopnosti. Jenže po tomhle představení mu zůstala v ústech pachut. Ze svého místa v průchodu sledoval, jak gladiátoři převlečení za legionáře zmasakrovali své protivníky – směs odsouzenců a otroků ozbrojených tupými zbraněmi. K tomu nebyly žádné dovednosti potřeba. Považoval to za urážku své profese.

Pořadatel odvěkl pomocí železného háku posledního mrtvého z arény.

„Jatka,“ zabručel Capito. „Obyčejná jatka.“

„Cos říkal?“ zeptal se jeden z pořadatelů.

„Nic,“ odsekl Capito.

Pořadatel se chystal znovu promluvit, když editor zvučným hlasem, který se nesl až k nejvyšším ochozům, vyvolával Capitonovo jméno. Diváci zaburáceli. Pořadatel ukázal k zakrvácenému písku.

„Jsi na řadě,“ zavrčel. „Hlavně si pamatuj. Tohle je zlatý hřeb. Přišlo se na tebe podívat dvacet tisíc lidí. Nahoře sedí císař a počítá s tím, že od tebe Britomaris dostane pořádnou nakládačku. Tak ať ho nezkłameš.“

Capito opatrně přikývl. Jeho boj představoval hlavní událost prvního velkého představení, které císař Claudius uspořádal pro lid. Odpoledne byli diváci svědky divoké bitvy, které se zúčastnily stovky mužů a v níž gladiátoři předvídatelně triumfovali nad špatně vyzbrojenou barbarskou hordou. A teď bude pýcha císařských gladiátorů bojovat s barborem představujícím náčelníka keltského kmene. Jenže tohle nebyl jen tak nějaký starý barbar. Britomaris už k překvapení zkušených pozorovatelů dosáhl v areně pěti vítězství. Barbaři bez patřičného tréninku s mečem se obvykle dočkali příšerného konce už při svém debutu, a Britomaridova řada vítězství veterány v císařské škole znepokojila. Capito tyto starosti vyhnal z hlavy a uklidňoval se, že muži, proti kterým Britomaris stanul v předchozích zápasech, byli slabšími válečníky než on. Capito byl legendou arény. Smrtonoš a oslavovaný vítěz. Protáhl si šijové svaly a v duchu si přísahal, že Britomaridovi udělí lekci. Jeho sebevědomí posilovalo navíc i to, že on sám měl na sobě úplné vybavení, které sestávalo z chráničů nohou, pancířů na pažích, plátového prsního štítu a dlouhého červeného pláště na zádech. Zbroj měla zaručit vítězství. Vzhledem k císaři v publiku byla představa, že Říman – a to i gladiátor oblečený jako Říman – prohraje s barborem, skoro nemyslitelná. Ale zbroj měla také své nedostatky. Vzhledem k silně zdobené přilbě, která úplnou výbavu doplňovala, měl Capito dojem, že plave v potu.

Pořadatel mu podal krátký meč a obdélníkový legionářský štít. Capito sevrhl meč v pravé ruce a levou uchopil štít. Pohlédl k tmavému ústí průchodu na protější straně arény a spatřil, jak k němu ze stínů pomalu míří postava. Rozhlížela se vlevo a vpravo, jako by nechápala, kde je.

Barbar, kterému se podařilo párkrát uspět, pomyslel si Capito. Ozbrojený tupou zbraní. Gladiátor si přísahal, že Britomaris dostane, co zasluhuje.

Capito vstoupil do arény a zamířil ke středu, kde stál rozhodčí a poklepal si o pravou nohu dřevěnou holí. V sálajícím slunečním žáru Capitona písek pod bosýma nohama nesnesitelně páčil. Rozhlédl se po divácích na ochozech. Někteří hasili žízeň ze džbánek s vínem, jiní se ovívali. Velká skupina legionářů v jednom koutě ochozu byla už pěkně rozkurážená. A taky tam jsou ženy, uvažoval Capito a vlně se usmál. Zaplavila ho hrdost nad tím, že se na něj, velkého Capitona, přišla podívat taková spousta lidí.

Vzduch byl plný kovového pachu krve. Capitona naplno zasáhlo vedro stoupající ze země. Přímo na vrcholku arény, nad nejvyšším ochozem se tucet námořníků pokoušel nastavit markýzy ve snaze dopřát divákům aspoň trochu stínu. Jenže slunce se posunulo na své dráze a mařilo jejich úsilí. Propuštěnci na horních ochozech sice seděli ve stínu, ale hodnostáři níž museli trpět ve vedru.

Zazněly trubky. Capito sevřel pevněji meč. Diváci současně natahovali krky k protějšmu průchodu. Gladiátor vytěsnil hluk arény a soustředil se jen na barbara, který se k němu ztěžka blížil.

Capito se musel pousmát. Britomaris vypadal, jako by skoro nevěděl, co si se svou velikostí počít. Stehna měl mohutná jako kmeny stromu a svaly paží a ramenou mu kryla vrstva tuku. Uvážlivě rázoval ke středu arény, jako kdyby na každý krok vynakládal ohromné úsilí. Capito ani nemohl uvěřit, že Britomaris zvítězil v pěti kláních. Jeho protivníci museli být ještě slabší, než si dokázal představit. Barbar měl na sobě pestrobarevné kalhoty a vlněnou tuniku bez rukávů přepásanou opaskem. Byl bez zbroje. Žádné chrániče nohou, pancíře ani přilba. Jeho zbraněmi byl kůží potažený dřevěný štít s kovovou puklicí a kopí se ztupeným hrotem. Rozhodčí jim holí ukázal, kam se mají postavit. Muži stanuli tvář v tvář ve vzdálenosti dvou délek meče od sebe.

„Takže, chlapi,“ prohlásil rozhodčí. „Chci čestný a čistý boj. A pamatujte, jde o boj na život a na smrt. Nebude žádná milost, takže neztrácejte čas tím, že o ni budete císaře prosit. Přijměte svůj osud se ctí. Rozumíte?“

Capito přikývl. Britomaris nedal najevo nic. Nejspíš ani nemluví latinsky, pomyslel si císařský gladiátor a ušklíbl se. Rozhodčí pohlédl na editora, který seděl v lóži nedaleko od císaře. Muž dal znamení.

„Boj!“ zvolal rozhodčí a máchl holí.

Barbar se okamžitě vrhl na Capitona. Jeho prudký útok císařského gladiátora zaskočil. Ale správně odhadl pohyb v protivníkově lokti, když se chystal k výpadu kopím. Rychle ukročil stranou a svěřil pravé rameno, takže barbar bodl do prázdna. Jeho mohutná postava se setrvačností hnala vpřed kolem Capitona. Císařský gladiátor se natočil a ťal soka do pravého lýtku. Z Britomaridových úst vyšlo bolestné zvířecí zavytí, když se mu ostří zakouslo do masa. Diváci výpad ocenili a zajásali při pohledu na krev, která potřísnila bělostný písek.

Capito si buráčení davu vychutnával.

Barbar vrávoravě vykročil a mrštil po gladiátorovi kopím. Capito pohyb očekával a shýbl se. Kopí přelétlo nad jeho hlavou a zabodlo se do písku za ním. Rozzuřený Britomaris se vrhl na Capitona. Řval bolestí, vztekem a strachem. Capito s rozvahou trhl prudce štítem nahoru – šlo o pečlivě nacvičený pohyb, mnohokrát trénovaný na cvičišti v gladiátorské škole. Zaznělo zadunění, jak železný okraj štítu narazil zdola do Britomaridovy čelisti. Barbar zasténal. Jásot diváků zesílil a gladiátor v hluku rozpoznával jednotlivé hlasy. Muži a ženy ječeli jeho jméno. Barbar v zakrvácené aréně potácivě ustupoval. Z nosu a úst mu crčela krev. Po krku mu stékal pot. Sotva se držel na nohou.

Nějaký hlas z dolního ochozu vybídl Capitona: „Doraz ho!“

„Žádné smilování s tím hajzlem!“

„Jdi mu po krku!“ zaječela nějaká žena.

Capito nedbal na to, že představení je příliš krátké. Diváci chtěli krev a on jim ji dopřeje. Připravil se ke smrtícímu útoku. Vykročil k barbarovi se zdviženým štítem a s loktem ruky, v níž třímал meč, připraveným u boku. Barbar zvedl pěsti a zaujal bojový postoj. Capito podnikl výpad mečem směrem nahoru a mířil těsně nad hrudní koš.

Jenže barbar ho zaskočil. Kopl proti dolní části Capitonova štítu. Horní část se nárazem překloupila a barbar ji ve zlomku vteřiny uchopil a vši silou srazil štít na gladiátorovy nohy. Capito zasténal, když mu kovový okraj drtil prsty na levé noze. Barbar vytrhl Capitonovi štít a kopl ho do podbřišku. Zpola omráčený Capito se zapotácel a hlavou mu proběhla stejná myšlenka jako všem pěti gladiátorům, kteří stáli proti Britomaridovi před ním. *Jak se takový obr dokáže tak rychle pohybovat?*

Barbar pokračoval mohutnou ranou do Capitonova ramene. Gladiátor klesl do písku a Britomaris se bleskurychle vrhl vpřed. Oba muži se váleli po zemi, zasypávali se ranami. Rozhodčí stál pár kroků od nich a volal na ně, aby vstali. Ale jinak zasáhnout nemohl. Capito se snažil vydrápat do stoje, ale barbar mu uštědřil další zásah pěstí a srazil gladiátora obličejem do písku. Rána Capitona omráčila. Okamžik jen ležel v němém šoku a uvažoval, kam se poděl jeho meč. Pak ucítil mocný zásah do zad, jako kdyby se mu do masa zakously zuby. Po zádech na nohy mu stékalo něco teplého. Překulil se na bok a spatřil, jak se nad ním tyčí Britomaris a v rukou svírá meč. Jeho meč.

Capito si všiml zvětšující se kaluže krve, která se mu valila ze zad. „Co?“ zeptal se nevěřicně. „Ale... jak...?“

Diváci ztichli. Capitonovi se udělalo zle. V ústech měl najednou vyprahlo. Před očima mu tančily rudé skvrny. Diváci ho pobízeli, aby vstal a bojoval, ale on nemohl. Zásah šel hluboko. Cítil, jak mu plíce zalévá krev.

„Volám vás, bohové,“ zalapal po dechu. „Zachraňte mě.“

V zoufalství pohlédl k lóži. Císař na něj upíral ledový nesouhlasný pohled. Žádnému z gladiátorů nemohla být udělena milost – dokonce ani nejvýše postavenému císařskému bojovníkovi. Jeho pověst si žádala, aby smrt přijal beze strachu.

Capito se třásl, když se zvedal na kolena. Rukama sevřel Britomaridovy pevné nohy a sklonil hluboko hlavu, připravený zemřít. Bezmocně hleděl na zakrvácený písek a proklínal se, že soupeře podcenil. Modlil se, aby další muž, který se Britomaridovi postaví, neudělal stejnou chybu.

Údy mu projela křeč, když mu meč pronikl za klíční kostí do krku a zajel hluboko do srdce.

Kapitola druhá

Důstojník pomalu zvedl hlavu od poháru s vínem a zamžoural na dva členy pretoriánské gardy, kteří před ním stáli v slabé záři jediné olejové lampy. Před hostincem vládla na ulici neproniknutelná tma.

„Lucius Cornelius Macro, optio druhé legie?“ vyštěkl muž vlevo. Důstojník s hrdostí přikývl a pozvedl pohár směrem ke gardistům. Byli oblečeni v čistě bílých tógách, jak si všiml, což byl výrazný oděv pretoriánské gardy.

„To jsem já,“ pronesl ztěžka. „Přišli jste si taky poslechnout, za co jsem dostal vyznamenání? No, tak se posaďte, hoši, a já vám to vyličím do nejhnusnějších podrobností. A bude vás to stát džbán vína. Ale žádnou tu gal-skou břečku, jasný?“

Gardista hleděl na Macrona s vážným obličejem. „Půjdeš hned s námi.“

„Co, hned teď?“ Macro se podíval na mladého gardistu napravo. „Nemáš už bejt náhodou v posteli, mladej?“

Mladý muž obdařil důstojníka vzteklým pohledem. Gardista vlevo si odkašlal a pronesl: „Jsme zde na rozkaz z císařského paláce.“

Macro vystřízlivěl. Předvolání k císaři, tak pozdě po setmění? Zavrtěl hlavou.

„To musí bejt omyl. Už jsem si přece odměnu vyzvedl.“ Hrdě si poklepal na bronzové medaile, které měl připevněné na hrudi. Obdržel je od císaře dopoledne před zahájením slavností v amfiteátru Statilia Taura. Capitonova porážka vrhla na celé dění stín, a Macro opustil místo ihned po gladiátorově prohře, protože vycítil, že nálada diváků se prudce zhoršila. Od té doby do sebe nalil měch vína v hostinci U Meče a štítu nedaleko amfiteátru. Byla to páchnoucí díra s odporným vínem, ale tuhle vadu vyvažovalo to, že majitel byl starý mazák z II. legie, který trval na tom, že vzhledem ke svým vyznamenáním má u něj pití zdarma.

„Pretoriánská garda se nemýlí,“ podotkl gardista. „Takže pojď s námi.“

„S váma je zbytečný se hádat, co, chlapci?“ Macro se zvedl z lavice a neochotně následoval gardisty ven.

Lůza si vybíla vztek na všem v ulicích. Stánky obchodníků byly převržené. Zem byla posetá miniaturními vyřezanými soškami Capitona s rozmlácenou hlavou, a Macro si musel dávat pozor, kam šlape, když klopytál krytým sloupořadím kolem Via Flaminia směrem k Porta Fortinalis. Po pravé straně měl Juliovo náměstí se zdobnou mramorovou fasádou jako připomínkou Caesara. Nalevo stály řady výstředních soukromých rezidencí.

„O co vlastně jde?“ zeptal se Macro gardistů.

„Netuším, kamaráde,“ odpověděl úsečně muž po jeho levici. „Jen nám nařídili, abychom tě našli a přivedli do paláce. Kvůli čemu, do toho nám nic není.“

Bohové, pomyslel si Macro, když ho gardisté doprovázeli branou směrem ke Kapitolu. Gardista, který nestrká nos, kam nemá? Tomu sotva dokázal uvěřit.

„Na ten smrad tady si člověk asi nikdy nezvykne, co?“ podotkl Macro a nakrčil nos nad odporným puchem vycházejícím z otevřené části velké stoky, která odváděla městské splašky z Fora.

Gardista příkývl. „Myslíš, že tady je to hrozné?“ podotkl. „Tak počkej, až navštívíš Suburu. Smrdí to tam jako galská zadnice. Radši se tomu místu obloukem vyhýbáme. Většinu času trávíme v císařském paláci, chodíme na hlídky a tak. Čistý vzduch, čisté děvky a fíků, kolik člověk sní.“ Ušklíbl se na druhého gardistu po Macronově pravici. „A ten bonus patnáct tisíc sesterciů od nového císaře se opravdu hodil.“

Důstojníka zaplavila divoká směsice vůní. Ačkoli trhy už zavřely před několika hodinami, ve vzduchu se stále vznášelo silné aroma skořice a pepře, levných voňavek a kazících se ryb, mísilo se s pachy ze stok a vše společně útočilo na Macronův žaludek. Nenáviděl pobyt v Římě. Příliš mnoho hluku, příliš mnoho špíny, příliš mnoho lidí. A příliš mnoho zatracených gardistů, pomyslel si. Z kováren stoupaly štiplavé oblaky temně šedého dýmu a tvořily nad městem baldachýn bahnem a olovem páchnoucího vzduchu. Bylo to, jako by kráčel obří výhní. Ve tmě slabě zářila ohniště. Na pozadí vzdálených kopců a údolí se tyčily činžovní domy. Jejich zčernalá horní patra nebyla proti noční obloze skoro vidět.

„Všichni hoši v táboře mluví jen o tvojí odměně,“ prohlásil gardista

a z hlasu mu zaznívala žárlivost. „Víš, nestává se každý den, aby císař osobně vyznamenal nižšího důstojníka. Oslavuje tě celý Řím.“ Přimhouřil oči. „Nejspíš musíš mít přátele na vyšších místech.“

„Bohužel ne,“ odpověděl suše Macro. „S klukama jsme byli součástí trestný výpravy proti jednomu kmeni z opačného břehu Rýna. Pobili jsme tři stovky nejdivočejších Germánů, jaký si umíš představit. Vedl jsem svoje muže potom, co to jeden centurion dostal. U Druhý legie je to ale běžná práce. Upřímně řečeno, netuším, proč je kolem toho takovej povyk.“

Gardisté si vyměnili uznalý pohled. Macro pocítil náhlou touhu vrátit se zpátky na rýnskou hranici. Řím se mu vůbec nezamlouval, i když tady prožil celé dětství. Město opustil před třinácti lety, když ho začala pálit půda pod nohama, poté co pomstil smrt svého strýce Sexta a zabil vzteklého vůdce jednoho gangu. Putoval na sever do Galie a na pětadvacet let se přihlásil do strážní služby v pevnosti II. legie. Neočekával, že se do města ještě kdy vrátí, a neustále si nedokázal zvyknout na pocit, že je zpět.

„Jo,“ řekl a pohladil si břicho. „Bejt hrdina je náročný. Všichni ti kupují pití. Šlapky se kolem tebe točej, to jistě. Dámy milují muže s lesklejma medailema.“ Gardista se závistivě ohlédl přes rameno. „Zvlášť ty fajnový. Nedokážou odolat, když na to jdeš tvrdě.“

Macro se snažil udržet tempo s gardisty, když se proplétali vlnou exotických tváří – mýjeli Syřany a Galy, Núbijce i Židy. Mezi domy kolem hlavní tepny se vypínaly synagogy a řady chrámů, které nikdy dříve neviděl.

„Dám ti dobrou radu,“ řekl gardista. „Jako jeden voják druhému. Tady kolem už to není takové jako dříve. Hodně se toho změnilo.“

„Ale?“ podivil se Macro. „Jak to myslíš?“

„Claudius je sice císařem, ale k purpuru nepřišel právě hladce. Ta nešťastná záležitost se zavražděným Caligulou zrovna situaci nezklidnila.“

„Pokud si vzpomínám,“ podotkl Macro ledovým tónem, „Caligulu propíchl jeden z vašich vlastních řad.“

Zprávu o lednovém zavraždění předchozího císaře přijali muži ve II. legii se směsicí zděšení a úlevy. Zděšení z toho, že by se mohly vrátit doby republiky, ale s úlevou, že Caligulova vláda skončila. Císař byl samý skandál. Bylo veřejným tajemstvím, že udržoval incestní poměr se svými sestrami a císařský palác proměnil v nevěstinec, a pokus uražené aristokracie a senátu

připravit ho o život se dal prostě očekávat. Nakonec vzala záležitosti do svých rukou trojice důstojníků z pretoriánské gardy vedená Cassiem Chaereou. Spiklenci třicetkrát bodli Caligulu, zavraždili jeho ženu a malé dcerce rozbili hlavu o zeď ve snaze ukončit jeho pokrevní linii. Krátkou chvílí se zdálo, že se vázky nakloní na stranu nové římské republiky. Dokud se pretoriánská garda nerozhodla pro Claudia.

Gardista se zastavil, obrátil se k Macronovi a ztišil hlas. „Hele, mezi námi dvěma, Chaerea byl slušný chlap, ale nikdy neměl v gardě moc velkou podporu. Zapomněl na zlaté pravidlo. Gardisté drží při císaři, ve zlém i v dobrém.“ Odmlčel se, nadechl se, aby se uklidnil, a pokračoval. „Po Caligulově smrti vylezlo odněkud z díry pár nechutných týpků, kteří prohlásili, že odmítají, aby se Claudius stal císařem. Jeden nebo dva z nich měli představu, že na tohle místo se hodí právě oni. Nebo spíš, chtěli znovu změnit Řím v republiku! Abychom se všichni vrátili do temných dnů občanské války a krveprolití v ulicích...“ Gardista se při té představě zachvěl. „A císař samo sebou nemůže vládnout s protivníky ve vlastních řadách.“

„To jistě,“ přitakal Macro.

„Tak vidíš. Takže jsme těch posledních pár měsíců likvidovali ty, kteří se protivili Claudiovi, a postarali jsme se, aby zmizeli.“

Macro udiveně zvedl obočí. „Zmizeli?“

„Ano.“ Gardista zatěkal pohledem nalevo a napravo, jestli někdo potají nesleduje jejich rozhovor. „Tiše jsme je sebrali na ulici, dopravili do paláce a postarali se o ně.“ Naznačil podříznutí krku. „Senátory, aristokraty, úředníky. I jednoho legáta. Synové byli posláni do vyhnanství, to v lepším případě, nebo do gladiátorské školy. Seznam je každý týden delší. Nikdo není v bezpečí, to mi věř.“

„Moc se mi tvoje slova nelíbí,“ podotkl úsečně Macro. „Vojáci by se neměli míchat do politiky.“

Gardista zvedl ruku, jako by se snažil ohradit. „Hele, na mě se nedívej. Víš, jak to chodí. Rozkazy jsou rozkazy. Jestli chceš znát můj názor, tak pozor si musíme dávat na ty propuštěnce, kterými se císař obklopil. Měl bys vidět, jak s námi jednají. Ale on jim naslouchá.“

Gardista se napřímil a přistoupil k bráně z tepaného železa u vstupu do císařského palácového komplexu. Ulicí se prohnal poryv chladného večer-

ního vzduchu, když gardisté vedli Macrona po širokém schodišti k slabě osvětlené hale s mramorovými stěnami a basreliéfovým vlysem zachycujícím bitvu u Zamy, rozhodující vítězství proti Kartágu, o které se postaral Publius Cornelius Scipio, velký reformátor římského vojska. Prošli rozlehlou chodbou a přes krásnou zahradu zdobenou fontánami a sochami a obklopenou mramorovými arkádami. V dálce zahlédl Macro střechy domů na Foru a sloupy chrámu Kastora a Polluxe. Když došli na protější konec zahrady, vystoupali po kamenném schodišti a vešli do velkého sálu s apsidou na opačném konci. Gardisté doprovodili Macrona přes sál k nejasné postavě stojící na stupni u vyvýšeného pódia, které používal císař, když se konal soud.

Ale muž u pódia nebyl císař. Měl tmavé kudrnaté vlasy a nos pršák. Podle hladké pleti a štíhlé postavy se dalo soudit, že nikdy nevykonával těžkou práci. Oblečenou měl prostou tuniku propuštěnce, i když, jak si Macro povšiml, byla z jemně utkané vlny. Jeho černé oči připomínaly otvory v hercově masce.

„Á, věhlasný Macro!“ pronesl propuštěnec přehnaně oslavným tónem. „Skutečný římský hrdina!“

Přistoupil k Macronovi, tenké rty zkřivené v úsměvu.

„Nechte nás o samotě,“ rozkázal ostrým pronikavým hlasem gardistům. Vojáci přikývli a vzdálili se. Propuštěnec je sledoval tmavýma očima, dokud nebyli z doslechu.

„Musíš se mít opravdu na pozoru, před kým dnes mluvíš,“ podotkl. „Zvlášť před gardisty. Mají pomýlený dojem, že je jim náš císař navěky zavázán. Kam spěje svět, když už si vojáci myslí, že mají v hrsti nejmocnějšího muže světa?“

Macro se kousl do jazyka. Povídalo se, že po zavraždění Caliguly našli členové pretoriánské gardy Claudia v úkrytu v císařském paláci. Gardisté v zoufalé snaze zachovat stabilitu impéria okamžitě prohlásili císařem padesátiletého muže prakticky bez zkušeností s vládnutím, který, pokud se dalo věřit zkazkám, o tenhle úřad vůbec nestál. Bez podpory pretoriánské gardy mohla každá mince v říši nést tvář někoho úplně jiného. Není divu, že se propuštěnec cítí tak ohrožený jejich přítomností, pomyslel si Macro.

Propuštěnec pokračoval: „Jmenuji se Servius Ulpius Murena. Jsem podřízený císařskému tajemníku Marku Antoniu Pallasovi. Předpokládám, že to jméno znáš.“

„Promiň, ale neznám,“ pokrčil Macro rameny. „Je to už nějaký čas, co jsem sledoval tuhle uhlazenou politiku. Posledních pár let jsem strávil sekáním do Germánů.“

Murena zavřel. „Vím, co jsi zač, optione. Vlastně právě proto jsi tady. Pallas je tajemník našeho císaře. Pomáhá Claudiovi při správě Říma a jeho provincií. A já také. Pověz mi, kolik Germánů jsi asi tak zabil během své služby na Rýně?“

Macro pokrčil rameny. „To se přesně nedá určit.“

„Jak to?“ naklonil Murena tázavě hlavu.

„Průměrnému Germánovi musíš zasadit několik ran, než ho složíš,“ vysvětloval Macro. „Někdy nějakýho několikrát bodneš, a přesto na tebe bude pořád útočit s pěnou u huby. Obvykle je nevidíš, jak se šouraj do podsvětí. Odvlečou se někam stranou a tam v tichu a pokoji pojdou. Ale v každém případě je po nich. Ve Druhý máme takový rčení: Meč nepozná rozdíl mezi Germánama a Řekama.“

„Chápu.“ Propuštěnec rozpačitě přešlápl, evidentně zaskočený nebezpečným zvratem v jejich rozhovoru. „A co přesně to znamená?“

„Bodná rána je bodná rána,“ řekl Macro. „Když někomu zakroutíš mečem ve střevěch a on dodechá, je už pak jedno, jestli je to obrovské bojovné barbar nebo hubený malej sráč.“

Murena si zamnul ruce a pak se odvrátil od Macrona směrem k zahradám a dvojici gardistů, která postávala pod klenutým vstupem. „Jaká škoda, že se velký Capito neřídil tvou ostrovtipnou radou.“

„Ostrovtipnou?“

„Ano, to je skoro totéž co prozíravá.“ Když spatřil tázavý výraz v Macroově obličejí, obrátil oči v sloup. „To nic,“ pokračoval. „Jde zkrátka o to, že máš spoustu zkušeností s masakrováním barbarských nepřátel Říma.“

„Víc než většina, řek bych,“ nadmul Macro hrud’.

„To je dobře. Protože já pro tebe mám práci.“

Macro se zamračil a žaludek se mu sevřel úzkostí. „Práci?“

„Ano. Pro mě.“

Macro zaťal zuby. „Najdi si na svoji špinavou práci někoho jinýho. Já přijímám rozkazy od svého centuriona, svého legáta a císaře. Od nikoho jinýho.“

Propuštěnec se zasmál a soustředěně si prohlížel nehty. „Slyšel jsem, žeš už nějaký čas nevstoupil do tohoto města.“

„Tak třináct let.“

„V tom případě ti tu tvoji zpupnost protentokrát odpustím. Víš, Řím je teď jiný. Možná jsem jen prostý propuštěnec, ale ty bys měl se mnou raději jednat s úctou. V těchto zdech mám jistý vliv. Dostatečně velký na to, aby ti byl odebrán řád i povýšení na centuriona.“

„Na centuriona?“ opakoval překvapeně Macro. „O čem to mluvíš?“

Murena vytáhl jakýsi svitek a Macro si na vosku všiml císařské pečeti. Propuštěnec ho rozevřel a četl nahlas: „Rozkaz od císaře legátu Druhé legie k okamžitému povýšení optiona Lucia Cornelia Macrona na centuriona.“ Myslím, že tě tahle hodnost zajímá.“

Macro se na Murenu zamračil.

„Bohužel ten dopis nemůžu odeslat, dokud pro císaře nevykonáš jistý úkol,“ vysvětlil Murena.

„Jaký úkol?“ zeptal se znepokojeně Macro.

Murena se pousmál. „Dovol, ať to vezmu obšírněji. Byl jsi včera v aréně, abys dostal svoje vyznamenání. Okamžik hrdosti, bohužel zmařený porážkou našeho drahého Capitona.“ Propuštěnec mlaskl. „Vrcholně tím císaře zahanbil. Capito byl nejen nejlepší bojovník v císařské škole, a tudíž osobní majetek samotného Claudia, byl to už šestý císařský gladiátor, který padl Britomaridovou rukou.“

Murena kroužil kolem důstojníka. Macro ho obezřetně sledoval. „Nový císař prožívá nepříjemné dny,“ pokračoval propuštěnec. „Řím je plný pochybovačů. Někteří z nich neskrývají své nepřátelství vůči Claudiovi. Nejen senátoři, ale také lidé na Foru a v hostincích. Mluvíím teď upřímně. Tohoto císaře nezvolili jednohlasně. Kvůli nesmyslům jako pokrevní linie a právo prvorozeného nemůže žádný muž nést na hlavě vavřínový věnec, aniž by někdo podle nenapadal jeho právo vládnout. Slyšels sám nespokojené hlasy v davu, když Capito zemřel. Taková porážka může ohrozit naši moc už teď na počátku. Musíme lidu předvést, že Claudius je silný, rozhodný vůdce, po kterém toužíme už od Augustova zlatého věku.“

„Tak podnikněte nějaký vojenský tažení,“ pokrčil Macro rameny. „To obvykle zabere.“

Murena se zasmál jako učitel, který se snaží zklidnit drzého žáčka. „Děkuji za skutečně bystrý postřeh, optione. Tak geniální, že se nedokážu zbavit otázky, proč tě vlastně už dávno nepovýšili.“

Macro se musel přemáhat, aby Murenovi neuštědřil ránu pěstí.

„Můžeš být bez obav, o události v blízké budoucnosti je už postaráno,“ pokračoval propuštěnec. „Jenže Britomaris představuje naléhavější problém. Šest poražených gladiátorů! To už není jen urážka císařova jména. Je to skutečný vřed, který je třeba propíchnout, než se zanítí. Nemůžeme si už dovolit, aby nás ten barbar znovu porazil. Příští muž, který se proti němu postaví, musí zvítězit, ukázat všem, že císaři nemůže nikdo vzdorovat a že Claudius je císař na správném místě.“

„A co přesvědčit Herma, aby proti němu bojoval?“ navrhl Macro. „Je to ten nejtvrďší gladiátor, jakýho znám. Rozsekal by Britomarida na kusy, než bys mrknul.“

„To nepřipadá v úvahu,“ pronesl Murena klidným tónem.

„Proč?“

Propuštěnec zkřivil nepříjemně obličej. Jako kdyby žvýkal shnilá rybí střeva, pomyslel si Macro.

„Musím se ti přiznat, že nepatřím k Hermovým příznivcům. Ani Pallas. Připadá nám trochu moc zvířecký. Jenže problém s Hermem se netýká jen stylu. Naopak, pro případ, že Capito zemře, už jiný z císařových rádců – podlý, ufnukaný chlap jménem Narcissus – zařídil, že jako další bude s Britomaridem bojovat Hermes.“

„Tak v čem je problém?“ nechápal Macro.

„Dnes ráno potkala Herma... dost nepříjemná nehoda.“

„Nehoda?“ opakoval Macro.

„Přepadli a oloupili ho na ulici, věřil bys tomu?“ Murena zavrtěl hlavou. „Nějací darebáci mu zlámali několik žeber. Mohl by být nepoužitelný i několik měsíců. Jenže my nemůžeme čekat, až se z toho výprasku zotaví. Potřebujeme naléhavě náhradníka.“

Murena přestal kroužit kolem Macrona a zastavil se přímo před ním.

„Vycvičíš toho náhradníka, který se postaví Britomaridovi,“ řekl.

Macro na něj tázavě pohlédl. „Proč já?“ koktal. „Nikdy jsem nepracoval v gladiátorské škole. V císařské škole máte spoustu trenérů, který to zvládnou.“

„Obvykle ano. Jenže tohle není obyčejný zápas. Musíme lid jednoznačně přesvědčit, a kdo jiný by to měl udělat než hrdina říše, který využije své vojenské znalosti, aby zničil barbara jako Britomaris.“ Murena vyloudil na tváři pokřivený úsměv.

Macro zavrtěl hlavou.

„To je příliš riskantní,“ namítl. „Vycvičit někoho, myslím. Vždyť přece musí stačit, když si vyberete jednoho gladiátora z císařské školy. V Capui by přece měli být nejlepší bojovníci. Britomarida spíš porazí některý z nich než nějaký zelenáč.“

Murena znovu mlaskl. „Císařská škola je bohužel vyčerpaná. Caligula využil většinu těch nejlepších mužů v aréně. Nechal tam jen pár horších koušků a žádný z nich se na tohle nehodí.“

Císařský pobočník si založil ruce za zády a rázoval napříč hlavní uličkou. Krok měl pomalý a rozhodný, jako by střežil nějakou budovu. V sále se rozléhal klapot jeho sandálů.

„Naštěstí se na nás usmála Fortuna.“

Macro mlaskl. „Ale?“

Murenovi přelétl po tváři úsměv a pokračoval: „Náhodou máme jednoho skoro hotového kandidáta. Mladého muže s vojenskými zkušenostmi, kterého jako chlapce učil jeden gladiátor. Muže, který, jak vím ze spolehlivých zdrojů, je tváří v tvář nebezpečí ztělesněná odvaha. Vzácná vlastnost, kterou válečník jako ty jistě ocení. Při správném vedení by mohl být přesně tím, koho potřebujeme.“

„Tak voják?“ uvažoval Macro. „Jak se ten kluk jmenuje?“

Murena sklopil zrak. „Marcus Valerius Pavo.“ Zkřivil obličej, jako by šlápl do louže močůvky. „I když tobě možná víc řekne jméno jeho otce. Titus.“

„Legát Pátý legie?“

„Bývalý legát,“ opravil ho Murena ledově. „Teď už hnije v neoznačeném hrobě u Appijské cesty. To se dalo čekat vzhledem k tomu, že se snažil vrátit Řím do časů republiky. Ještě stále jsme se nerozhodli, zda nemáme zdecimovat Pátou, když ho jeho muži v té zradě tak ochotně podpořili.“

Macrona zamrazilo. Zpráva o popravě legáta V. legie ještě k Rýnu nedorazila, ale čím víc toho důstojník slyšel o tom, jak se teď císařský palác vypořádává s nepřáteli, tím méně se mu to zamlouvalo. Kosit barbary

v Germánii a Galii bylo v pořádku, jenže představa, jak se navzájem bodají do zad Římané, mu připomněla občanské války, které sužovaly Řím během nejtemnějších dnů republiky.

„Rozkol v řadách nelze tolerovat,“ poznamenal Murena, jako by mu četl myšlenky. „Museli jsme ho exemplárně potrestat.“

„Ale jeho syna jste nechali naživu.“

„Tou dobou nebyl v Římě. Pavo byl vojenským tribunem v Šesté legii. Dali jsme ho zatknout a dopravit zpátky do Říma. Císař měl v plánu toho mladíka popravit v aréně, a proto jsme ho strčili do gladiátorské školy v Paestu. Majitel slíbil, že dohlédne na to, aby do roka v aréně zahynul.“

Macro se zamyšleně kousl do rtu. „A teď chcete, aby zachraňoval čest Říma?“

„Časy jsou zlé. Když je teď Hermes mimo, potřebujeme Pavona. Aspoň prozatím. Ale vycvičit ho nemusí být vůbec snadné. Ten mladý muž je dost v ráži kvůli tomu, jak byl zabit jeho otec.“

„Jak zemřel?“ zeptal se opatrně Macro.

Murena se tiše zachechtal a zavrtěl hlavou. „Byl odsouzen k smrti v aréně. Císař ho postavil proti Hermovi. Titus bojoval celkem statečně. Docela mě překvapilo, že v něm ještě zbyla nějaká krev, když nastal čas, aby ho Hermes dorazil.“

„Není divu, že je ten kluk naštvanej,“ zabručel si Macro pod vousy.

„Slyšel jsem, že máš vojenských kvalit na rozdávání, Macrone. Podle mě jsi právě ty ten správný člověk, který ho může dostat do formy. Vydáš se do Paesta, vycvičíš svého svěřence a doprovodíš ho do Říma na zápas. Máš jeden měsíc.“

„Měsíc?“ vykřikl Macro. „To si děláš srandu!“

„Naopak,“ odpověděl Murena. „Myslím to smrtelně vážně.“

„Ale... měsíc! To přece pro přípravu na boj zdaleka nestačí.“

„Nejde o boj. Je to jen zápas v aréně.“

„Jen zápas?“ Macro unaveně zakroutil hlavou. „Mám spoustu zkušeností s výcvikem legionářů. I těm nejlepším trvá měsíce, než se dostanou do nějaké formy, a těm nejhorším to může trvat i třikrát nebo čtyřikrát dýl.“

„Pavo je jiný. Jeho přirozený talent v boji s mečem je výjimečný.“

„To už jsem slyšel,“ podotkl Macro.

„To ale není žádné chvástání. Gladiátor, který ho kdysi trénoval, je trenérem v císařské gladiátorské škole. Tvrdí, že nikdy nezažil chlapce s tak pozoruhodnými dovednostmi. Ani muži v Šesté podle svých slov nikdy neviděli tribuna takhle zacházet s mečem.“ Murena si povzdechl a zvedl pohled ke stropu. „Problém je v jeho temperamentu.“

„A co císař? Určitě ho nijak neteší, že mu má kůži zachraňovat syn zrádce.“

„Za současné situace si nemůžeme dovolit být vybíraví,“ odsekl Murena. „Domácí spory je třeba odložit stranou, protože už nemůžeme připustit, aby nad námi měl ten barbar navrch.“ Murena si prohlížel rukáv své tuniky. „A kromě toho jsem císaře ujistil, že to on, ne Pavo, bude na výsluní, až dojde k záchraně cti Říma.“

A ty taky, o tom nepochybuju, pomyslel si Macro. Ale svůj názor si pro tentokrát raději nechal pro sebe. Macronův jazyk byl občas jeho nejhorším nepřítelem. Právě nedostatek diplomacie byl částečně důvodem, proč mu trvalo tak dlouho, než se dostal mezi uchazeče o hodnost centuriona. Nechtěl si tentokrát nechat příležitost proklouznout mezi prsty. I když to znamenalo pracovat s hadem jako Murena.

„Mohl bys odložit ten boj o měsíc nebo dva,“ navrhl. „Dej mi s tím kluem trochu víc času.“

„To bohužel nejde,“ odfrkl Murena. „Už to bylo ohlášeno a všechno kolem toho zápasu se dalo do pohybu. Nemůžeme couvnout a nemůžeme tolerovat žádné ohrožení autority císaře. Musíš pochopit ožehavost naší situace.“

Macro v duchu proklínal všechny bohy. Před krátkou chvílí se mlsně olizoval při představě, jak si před návratem na Rýn užije pár dní a vychutná si své nové postavení miláčka II. legie. A teď ho čekal měsíc někde na venkově, kde bude trénovat problémového mladíka v gladiátorské škole obklopený samými válečnými zajatci, uprchlými otroky a zmetky. A ani nechtěl pomyslet na to, že by je Britomaris mohl porazit a ještě víc zahanbit císaře.

„Už jsem poslal jezdce s pokyny k majiteli gladiátorské školy v Paestu. Bude tě očekávat. Zápas se bude konat na Juliově náměstí. Je to sice poněkud intimnější prostředí než v aréně, ale kulisy budou dokonalé – s bohatou minulostí. Postavil je Caesar a Augustus tam pořádali gladiátorské zápasy. A teď tam zanechá svoji stopu také tento císař.“

Propuštěnec zavolal na dva pretoriánské gardisty. „Odjedeš okamžitě,“

pronesl, ani se na Macrona nepodíval. „Už máš osedlaného koně a moji písaři ti připraví císařský výnos, abys měl dostatečné pravomoci a mohl dělat v gladiátorské škole, co budeš potřebovat. Do Paesta je to pět dní cesty. Pět dní tam a pět zpátky, takže ti zbývá dvacet dní na výcvik tvého svěřence. Využij je moudře. Otázky?“

„Jen jedna,“ řekl Macro. „Co když ten Pavo nebude chtít bojovat? Chápeš, když je na císaře naštvanej kvůli tomu, co se přihodilo jeho rodině, asi teď nebude právě nadšenej, že mu má pomáhat. Zvlášť když už jsi ho odsoudil k smrti.“

Murena se krutě usmál. „Mám něco, co by mu mělo poskytnout silnou motivaci...“

Kapitola třetí

Paestum

Doctore práskl krátkým koženým bičem do rozpáleného písku a zamračil se na nováčky. „Narovnejte se,“ zavrčel. „Zvedněte hlavy, vy bezcenní zmetci!“

Muži se došourali na cvičiště a nastoupili před Calamem do nevyrovnané řady. Trenér si prohlížel muže jako řezník, když kontroluje dobytek na trhu. To se pěkně nadře, než z téhle sebranky něco vykřeše, pomyslel si zasmušile. Calamus ze zkušenosti věděl, jak náročný je výcvikový program a že výběrem projde vždy jen několik mužů. Kdysi sám bojoval jako gladiátor, ale dnes už o tom svědčilo jen výrazné napadání na jednu nohu a zjizvený obličej.

„Jste tady, protože jste ti nejbídnější z bídných,“ řekl. „Obyčejní zločinci na vás hledí spatra. Děvky by se s vámi nevyspaly. Smějí se vám dokonce i ti zatracení otroci. Řím na každého z vás každý den sere, a kdyby bylo po mém, všechny bych vás svázal a poslal někam do dolů. Jenže dnes, hoši, je váš šťastný den. Náš pán, na rozdíl ode mě, je v dobrém rozpoložení. Dopřál vám jedinečnou šanci, abyste s těmi svými žalostnými životy něco podnikli.“

Po cvičišti se rozhostilo ticho. Doctore se rozhlížel po někom, z koho by udělal příklad. Jeho pronikavý pohled padl na mladého muže na konci řady. Působil hranatě a nemotorně a jaksi menší, než odpovídalo jeho skutečné výšce. Z očí mu ale vyzařoval vzdor vůči všemu kolem. Přes tuniku měl přehozené zdobené *pallium*. Stačil jediný pohled na ten plášť a Calamus zrudl vztekem.

„Ty!“ zařval a zamířil k mladému muži. „To je moc drahý plášť. Moc pěkný.“ Přimhouřil nebezpečně oči. „Komus ho ukradl?“

Mladý muž zavrtěl hlavou. „Nikomu,“ řekl. „Je můj.“

Calamus mu zasadil ránu loktem do břicha. Nováček zasténal, popadl se za břicho a klesl na kolena. Kašlal a plival na zem. Calamus se nad ním tyčil. „Pro tebe vždycky, pane, ty mizero!“ zavrčel. „Jak se jmenuješ?“

„Marcus Valerius Pavo,“ lapal nováček po dechu. „Pane.“

„Pověz, Pavone, myslíš, že jsem včerejší?“

„Ne, pane.“

Calamus uchopil záhyb nováčkova pláště a vrazil mu ho před obličej. „Ale přesto očekáváš, že uvěřím tomu, že takový zoufalý mizera jako ty si může dovolit něco tak kvalitního?“

„Neukradl jsem ho.“

„Kecy! To chceš tvrdit, že jsem lhář?“ ztišil Calamus hlas.

„Byl to dar, pane.“

„Dar?“ odplivl si Calamus. „Ksindl jako ty žádné dárky nedostává.“

„Přisahám, pane. Dostal jsem ho od otce.“

Calamus se zasmál a zamnul si vesele ruce. „Á, ten je bohatý! Nemáš otce, synku. Narodil ses jako panchart stejně jako každý jiný chlap v téhle škole. Ale ještě chvíli mě bav. Kdo je podle tebe tvůj otec?“

„Titus Valerius Pavo, pane. Je to legát Páté legie. Nebo aspoň byl.“

To Calama vyvedlo z míry. Zkřivil rysy do tvrdého zachmuření a odmlčel se, protože mu v tu chvíli došla slova. Za dvacet let téhle práce ještě nikdy neslyšel o tom, že by se syn nějakého legáta dal zapsat do gladiátorské školy.

„Takže další bohatý dobrovolník, co?“ ucedil. „Já znám takové jako ty. Promrhals celé dědictví, že? Do čehos je vrazil, hochu? Do děvek? Chlastu? Kostek? Koňských dostihů? Je ti zatěžko sehnat si pořádnou práci? Pokud jsi sem přišel s tím, že je to tady hračka, tak jsi na velkém omylu.“

„Nejsem tu dobrovolně,“ sbíral se Pavo ze země. „Jsem tady proti své vůli. Mého otce zabil...“

„Dost,“ zaduněl trenér. „Věř mi, kašlu na to, proč jsi tady. Pokud jde o mě, jsi obyčejný zelenáč, nic víc.“

Pavo mlčel. Muži s nižším společenským postavením ho mlátili, plivali na něj a zahrnovali nadávkami už od chvíle, kdy do tábora VI. legie přijela pretoriánská garda a zatkla ho. Doctore mu strach nenaháněl. Vlastně už nic. Po tom, co se stalo jeho rodině.

Sledoval, jak se Calamus znechuceně odvrátil a přecházel sem a tam před muži. Jeho hlas se rozléhal v arkádách a mezi travertinovými sloupy, které obklopovaly cvičiště. Pavo si všiml, že šlachy trenérových bosých nohou jsou zduřelé a zkřivené léty boje v písku.

„Tohle není vojsko,“ řekl Calamus. „Gladiátoři nejsou legionáři.“ Zpražil Pavona pohledem. „Pokud chcete strávit dalších pětadvacet let kopáním děr a sbíráním mušlí pro císaře, jste na špatném místě.“

Jeden z nováčků napravo od Pavona se stísněně zasmál. Pavo sledoval, jak se Calamus zamračil a pohlédl na muže. Byl malé postavy, se zastříženými tmavými vlasy a s hrbolem u kořene nosu. Kolem pasu měl vrstvu tuku a na sobě prostou, roztrhanou tuniku.

„Ty! Jméno?“

„Manius Salvius Bucco, pane,“ odpověděl muž nervózně.

„Bucco? Jednoho Buccona znám. Je to teplouš. Jsi teplý, synku?“

„Ne, pane.“

„Kecy, jasně že jsi! Jsi dobrovolník nebo otrok?“

„Dobrovolník, pane.“

„A chceš se stát gladiátorem, že, Buccone?“

„Ano, pane.“

„Nebud' k smíchu. Já v tobě žádný materiál pro gladiátora nevidím, Buccone. Vypadáš spíš jako něco, co si seškrábnu ze sandálu. Pověz, proč se snažíš poskvřnit tuhle gladiátorskou školu? Zabils někoho a teď jsi na útěku? Ojels pánovi jeho ženušku, když byl za obchody na fóru? Je to tak?“

„Ne, pane,“ Bucco svěsil zahanbeně hlavu. Pavo se zavrtěl. Ačkoli s chudákem Bucconem soucítil, byl současně rád, že si Calamus našel nějakou jinou oběť. „Hrál jsem. Zapletl jsem se se špatnými lidmi, pane. Napadlo mě, že bych se mohl zapsat mezi gladiátory a splatit dluhy.“

„Takže hráč! A cos hrál?“

„Hlavně kostky, pane.“

Calamus se ušklíbl. „To mě mohlo napadnout! Vypadáš jako moulá. Jenom pitomci hrají kostky, Buccone. Kolik jsi prohrál?“

„Deset tisíc sesterciů.“

„Bohové, člověče!“ zvolal Calamus. „A podívej se, jak vypadáš. Musel bys vyhrát dvacet zápasů, aby sis tolik vydělal, a nikdy jsem neviděl, že by nějaký tlustoch vyhrál třeba jen jednou. Nebo třeba syn legáta.“

Pavo se zamračil. Neschvaloval Calamův přístup k vojsku. Jeho otec Titus byl pro své muže hrdinou – voják tělem i duší. Byl pravým opakem aristokratických pitomců, kteří drželi polovinu vyšších hodností v legiích. Titus

si je navíc ještě získal svojí láskou k závodům válečných vozů a často ho vídali v Cirku Maximu, když povzbuzoval své milované Zelené. Jenže jeho láska k závodům nebyla nic ve srovnání s oddaností gladiátorským zápasům. Pavo si s láskou vzpomínal, jak mu otec vysvětloval, že Řím vyrostl na krvi a oběti a že žádný muž nemůže vést druhé, aniž tyto dvě spojené ctnosti pochopí. Častoval Pavona historkou o obléhaném generálu Publiu Deciu Musovi, který sám sebe obětoval bohům podsvětí během samnitských válek výměnou za úspěch v bitvě.

Dvacet let služby, a Řím se Titovi odvděčil tím, že ho odsoudil na smrt. Pavo cítil v krku hořkost při vzpomínce na otcovo břicho rozříznuté mečem a vyhrzlé vnitřnosti, které mu vydlabával jeho vrah, zatímco zdivočelí diváci žádali jeho krev.

„Gladiátoři nebudují pevnosti ani netáhnou do bojů,“ zaduněl Calamův hlas, když se doctore odvrátil od Buccona a oslovil všechny nováčky. „Nedejte se zmýlit. Až budete ležet na zádech v písku a ucítíte na ohryzku špičku meče, žádní druhové vám nepoběží na pomoc. Gladiátorský zápas je precizní práce, pánové. Není to umění, jak se tváří někteří komedianti. Umění je pro ženské, nebo ještě hůř pro Řeky. Gladiátor jde do arény sám a vychází sám, a jediný rozdíl je v tom, jestli vyjde po svých, nebo ho musí vyvléct. Gladiátoři se věnují boji muže proti muži. Buccone, proč se sakra hlásíš?“

„Kdy dostaneme najíst, pane?“

Při té otázce sebou Pavo škulbl. Najednou si uvědomil, jaký má hlad – od časného rána už uplynula dlouhá doba. Do gladiátorské školy je dopravili za svítání na důkladnou prohlídku lékařem, starým Řekem s vyhýbavým pohledem jménem Achaeus. Od té doby hlavně postávali a muži se napjatě vrtěli očekáváním, co se bude dít.

„Dostaneš najíst, Buccone, až to dovolím. Vysereš se, až to dovolím, budeš spát, až to dovolím. Dokonce bez mého svolení nebudeš ani myslet. Jasně?“

„Ano, pane!“

Calamus obrátil hlavu k hloučku mužů pod severním portikem. Pavo si všiml jejich nadměrně vyvinutého svalstva a mohutných zjizvených těl. Doctore přivolal jednoho z nich. „Amadoku!“

Veterán se obrátil a pomalu se šoural ke Calamovi. Pavo si muže prohlížel. Měl kůži barvy křídý, hřívu světlých vlasů a tmavší zastřižené strniště. Pod

kůží se mu jasně rýsovaly svaly. Žíly na předloktích a krku se mu napínaly jako provazy. Zastavil se vedle Calama. Trenér ukázal na jeho jizvy.

„Pověz těm mužům, kolik už máš za sebou zápasů.“

„Třináct, pane,“ odpověděl veterán latinou se silným přízvukem. Pavonovi neuniklo, že má v hluboko zasazených očích zarytý nepřátelský výraz.

„A kolikrát jsi prohrál, Amadoku?“

„Nikdy, pane.“

„Nikdy!“ Trenér se rozzářil pýchou nad tou odpovědí a znovu obrátil ledový pohled k nováčkům. „Jen se, vy ubožáci, dobře podívejte do toho divokého obličej. Tenhle muž si užil svůj díl ran. Amadocus je rváč, přímý a prostý. Ale díky mému výcviku je pořád naživu, zatímco spousta jeho protivníků už je na dlouhé pouti podsvětím.“

Calamus kývl na veterána. „To bude všechno, Amadoku.“

„Ano, pane,“ odpověděl Thrák a v jeho tváři se nezračily žádné emoce.

Pavo se díval za Amadokem, který se vracel ke svému hloučku veteránů. Calamus se zatím zamračil na nováčky. Zhluboka se nadechl a obrátil hlavu ve směru k balkonu s výhledem na nádvoří. „A teď se, vy bando, postavte do pozoru. Váš majitel Vibius Modius Gurgus se vám chce představit.“

Calamus ustoupil stranou. Pavo pohlédl směrem k balkonu a spatřil, jak na něj pomalu vstoupila postava. Muž měl úzké rty a hluboko zasazené oči. Pleť na jeho drobném obličejí byla napnutá. Položil dlaně na římsu balkonu a na okamžik se zvědavě zadíval na Pavona. Pak oslovil všechny přítomné.

„Calamus je váš učitel, váš doctore. Z některých z vás, když bohové dají, udělá legendy arény.“ Pohledem zatěkal od Pavona ke zbytku skupiny. „Ale já jsem váš pán. Jsem váš majitel. Vy všichni jste mi slavnostně slíbili, že se dáte pálit, spoutat, tlouct i zabít mečem. Někteří z vás tenhle slib splní dřív, než uběhne rok. Pár šťastlivců bude žít o něco déle. Pro většinu Římanů jste odpadem lidstva. Ale pro mě ne.“ Gurgus zvedl hlavu k nebi, potom sepal ruce před obličejem. „Já vám totiž závidím.“

Odmlčel se a zhluboka se nadechl. „Závidím vám, protože máte možnost zahynout slavnou smrtí. V Římě, jak někteří z vás vědí, neexistuje větší pocta. Diváci budou s jásotem provolávat vaše jméno. Ženy budou toužit po vaší společnosti. Dokonce i někteří muži. Děti si o vás budou vyprávět příběhy ještě léta poté, co vám vyschne krev v těle.“

Koutky Gurgových úst se zkřivily ve zlém úsměvu, když se objevil otrok se stříbrným podnosem, na kterém stál jediný pohár s vínem. *Lanista* ho uchopil a pozvedl ho směrem k nováčkům. „Na váš úspěch,“ řekl. „Nebo ne.“

Jediným hltém vyprázdnil pohár a pak kývl na Calama. „Pokračuj.“

„Zpátky k výcviku!“ vyštěkl Calamus na gladiátory. „Nováčci k *palu*. Hněte sebou!“

Pavo vykročil s těžkým srdcem k dřevěným sloupům, které stály uprostřed cvičiště. Sloupy byly jen kousek od slunečních hodin používaných k odměřování délky každé lekce. Cvičit jako obyčejný legionář, pomyslel si. Jeho privilegovaný život tribuna v VI. legii mu náhle připadal jako vzdálený sen.

„Ty ne, bohatý hochu,“ zastavil ho trenér. Pavo se zastavil a upřel na Calama nechápavý pohled.

„Stalo se něco?“

„Lanista s tebou chce mluvit,“ odpověděl Calamus.

Kapitola čtvrtá

Domácí otrok vedl Pavona dlouhou chodbou s klenutým stropem vymalovanou jasnými barvami. Na konci otrok odbočil doleva a zastavil se přede dveřmi s bronzovými panely a se sloupky obloženými řezaným mramorem. Jemná mozaika na podlaze zachycovala dvojici bojovníků v lehké zbroji při gladiátorském souboji na biče.

V tu chvíli se dveře otevřely a Pavo zvedl pohled od mozaiky. Ve dveřích stál lanista. Zblízka vypadá ještě menší a hubenější než na balkoně, pomyslel si Pavo. Jako by se scvrkl. Jeho arogantní chování bylo to tam. Teď se mu v obličejí usadil vážný, temný výraz.

„Pojď dál,“ vybídl ho Gurses.

Pavo následoval lanistu do kanceláře s podlahou pokrytou kontrastními dlaždicemi a bohatě zdobenými stěnami. Lanista se usadil na židli za dubovým stolem a kývl na svého otroka.

„Přines víc vína. Falernské. Ne ty chcanky, kterými častuju svoje hosty.“

Otrok se vyšoural ven. Gurses se rozvalil na židli. Pavo stál před stolem s rukama svěšenýma.

„Jsem lanista nejstarší a nejskvělejší gladiátorské školy v Paestu,“ spustil Gurses. „Tedy aspoň nejstarší, když už ne nejskvělejší. V dnešní době je sakra těžké vydělat si poctivě na živobytí.“

Pavo mlčel, vyvedený z míry lanistovým ležérním stylem. Všiml si, že Gurses má skelný pohled, a došlo mu, že to nejspíš nebyl jeho první dnešní pohár. Gurses si založil ruce za hlavou a vystrčil dolní ret.

„Velekněžím se možná moje práce nepozdává, ale když jde o to, pobavit lid, takový jako já se jim hodí. Muži, kteří žijí a pracují až úplně dole, mezi římskou spodinou, a hledají tam šampiona.“

Otrok se vrátil s plným pohárem vína. Stejně jako všechno ostatní v lanistově domě i pohár vypadal nákladně a nevkusně. Gurses se na pohár na

okamžik obdivně zahleděl. Potom vybídl otroka: „Přiveď Calama. Chci informace o zraněných gladiátorech.“

„Ano, pane.“ Otrok rychle opustil pracovnu. Gurges si přihnul vína a pak prudce postavil pohár na stůl. Na dubovou desku vystříklo několik kapek. Upřel na Pavona vzteklý pohled.

„Zacházíš dobře s mečem, jak jsem slyšel.“

Pavo pokrčil rameny. „Asi ano.“

„Dobře. Předpokládám, že víš o dohodě, kterou jsem uzavřel s tím kluzkým Řekem?“

„S Pallasem,“ zabručel Pavo. „S tím hadem.“

„Máš do roka zemřít, dostal jsem za to dvacet tisíc císařových sesterciů. Dohodu dodržím, protože jsem čestný muž. Ale Pallas mi nemá co diktovat, jak s tebou naložím mezitím. Jeden rok mi patříš jako otrok. A celý ten rok budeš bojovat. Hodně. Dohlédnu na to, abys při každé příležitosti stál v aréně. A očekávám, že vyhraješ. Víím, jací jste vy bohatí chlapečci, už mi jich školou taky pár prošlo. Jeden takový raději vrazil cestou na zápas hlavu do kol vozu. Radši si nechal zlámat vaz, než aby bojoval v aréně. Přišel jsem kvůli němu o hromadu peněz. Sobec jeden!“

Pavo se zhluboka nadechl. „Je jeden muž, s kterým chci bojovat. Zabil mého otce.“

Gurges si zamyšleně pohladil bradu. „A kdo by to měl být?“

„Hermes Rhodský,“ odpověděl Pavo ledovým tónem. „Císař rozkázal, aby s ním můj otec bojoval v aréně na život a na smrt. Hermes nedal najevo žádné slitování ani úctu. Vykuchal ho, pak mu usekl hlavu a promenoval se s ní po aréně jako s trofejí. Zneuctil mého otce a jméno mé rodiny před tisícovkami lidí. Budu s ním bojovat a pomstím se.“

Gurges zabušil prsty na desku stolu a mlčky si legátova syna prohlížel. „Tak Hermes?“ pronesl po dlouhém mlčení. „To půjde zařídit jen obtížně. Hermes už je oficiálně na odpočinku. Do arény chodí bojovat jen za tučný honorář. Mluvím o stovkách tisíc sesterciů.“

„Mně je to jedno,“ odpověděl Pavo. „Najdu způsob.“

Gurges se šťoural v zubech. Vytáhl prst z úst a rozetřel si zbytek jídla mezi palcem a ukazovákem. „Jsi pěkně arogantní, co?“

„Ne,“ namítl Pavo. „Jen se mi stala křivda.“

Pavona zamrazilo při představě, jak Hermes leží v písku v aréně a z proříznutého hrdla mu prýští krev. Vztek v něm vřel. Jeho otce v aréně ponížili. Rodinného majetku se zmocnil Claudius. Pavonův syn Appius zmizel a on se obával nejhoršího. Chlapce mohli prodat do otroctví nebo podříznout v nějaké temné uličce. Možná už se v podsvětí připojil ke své matce Sabině, která zemřela při porodu. Pavona připravili o hodnost tribuna a odsoudili k barbarské smrti. Neměl už pro co žít, jen pro naději, že zabije Herma.

„Možná se nakonec dohodneme,“ řekl Gurges. Calamus už dorazil a trpělivě čekal u dveří pracovny. „Když pro mě získáš dost dobrých vítězství, možná ti pomůžu a zápas s Hermem zařídím.“

Pavo mlčel.

„Promysli si to,“ pokračoval Gurges. „A taky si dávej pozor. Někteří gladiátoři v téhle škole jsou váleční zajatci. Jednoho nebo dva mohl taky zajmout tvůj otec. Co se týká zbytku, no...“ Přejel rukama po stole, jako by ho čistil od pomyslného smetí. „Řekněme, že se jim nelíbí, když se do jejich gladiátorské školy dostanou bohatí spratci.“

Natáhl se po poháru a zvedl ho ke rtům. Teprve v tu chvíli mu došlo, že už všechno víno vypil. Zamračil se a vstal. Calamus zatím prošel kolem Pavona k lanistovi. Dívali se za nováčkem odcházejícím chodbou. Jakmile byl mladík z doslechu, trenér se obrátil k lanistovi.

„S tímhle máme zaděláno na problémy,“ zabručel. „Měli bychom se ho zbavit.“

„To se ale mylíš,“ namítl Gurges a uhladil si záhyb na tunice. „Časy jsou zlé. Od Procula jsme neměli žádného šampiona, a to už je sedm dlouhých let.“

Calamus se chystal odpovědět, ale Gurges se na něj přísně podíval a zarazil ho dřív, než stačil promluvit. „Vzhledem k Pavonovu velkému talentu a slávě rodinného jména budou lidi celí říční, aby ho viděli. Naplníme arénu i desetkrát za sebou.“ Pohlédl za Pavonovou zmenšující se postavou. „Mohl by nás zachránit. A bohové vědí, že nového šampiona potřebujeme. Buď to, nebo to tady můžeme zavřít. A teď mi pověz, jak se daří těm zraněným gladiátorům na ošetřovně. Ti darmožroui...“

Calamus bodl do oblohy, jako by chtěl rozpárat břicha mraků.

„Tohle je meč,“ pronesl. „Podívejte se na něj. Obdivujte čepel. Přemýšlejte

o zručnosti, kterou vyžadovala výroba takové dobré zbraně.“ Na okamžik se usmál, než podnikl výpad směrem k nováčkům. „A teď si představte, jak vám jeho hrot proniká mezi žebry,“ dodal. „Prořezává se vaši kůži.“ Zakroutil mečem v ruce. „Trhá vám vnitřnosti.“

Nechal ruku se zbraní nataženou a hrotem namířil na Pavona, který stál na konci řady. Pavo cítil, jak se do něj vpalují pohledy ostatních nováčků. Neuniklo mu, jak na něj ze stínů pod balkonem mezi jednotlivými tréninky vrhají vzteklé pohledy zkušení bojovníci. Zpráva o jeho vznešeném původu se rychle rozkřikla, uvědomil si. Od svého příchodu do gladiátorské školy zjistil, že většina mužů zde jsou váleční zajatci, otroci nebo zločinci. Jen málo bylo dobrovolníků z řad propuštěnců, mužů nízkého původu a v zoufalé životní situaci, kteří byli ochotni přijmout skvrnu na svém charakteru tím, že se stanou gladiátory, výměnou za šanci na slávu a peníze. Jenže všichni tito muži byli mnohem nižšího společenského původu než Pavo. Ze svých zkušeností u VI. legie věděl, že nic neplodí pohrdání tak jako původ z vyšší třídy. Nebyl ve škole ještě ani den, a už jím trenér i většina nováčků pohrdali. Jako bych to měl napsané na čele, pomyslel si zasmušile, zatímco se zhluboka nadechl a předstíral, že si ničeho nevšiml.

„Gladiátor dostane do ruky skutečný meč až těsně před bojem v aréně, protože žádný Říman se zdravým rozumem by gladiátorovi v gladiátorské škole opravdový meč nikdy nesvěřil. Můžete za to poděkovat tomu nevděčnému mizerovi Spartakovi.“

Doctore zamžoural do slunce, které se odráželo od jeho meče.

„Spousta z vás nejspíš ví, kdo byl Spartakus. Někteří z vás možná toho syčáka i obdivují,“ pokračoval a zahleděl se přes svůj baňatý nos na nováčky. „Nedělejte to. Spartakus bojoval jako gladiátor, dostával tři pořádná jídla denně a měl teplou postel. A místo toho, aby hledal slávu v aréně, se na to na všechno vykašlal. Když zemřel, šest tisíc jeho stoupenců skončilo na křížích na cestě do Capuy, takže vidíte, jaký měl úspěch. Učte se ode mě a možná skončíte líp než starý Spartakus. Jeden nebo dva z vás se možná dokonce dočkají svobody.“

Calamus zabodl meč do písku a pak ukázal k tuctu dřevěných sloupů po své pravici. Byly uspořádány ve dvou řadách po šesti, na šířku dvou mečů

od sebe, jeden sloup pro každého nováčka, přibližně zhruba stejně velký jako vysoký Říman.

„Dokud neprokážete, že jste hodni stát se členy našeho bratrstva, budete trénovat u palu s dřevěným mečem. Budete trénovat ve dne v noci. Budete trénovat i ve spánku. Budete trénovat, dokud vám paže neupadnou. Ode dneška nebude váš život tvořit nic jiného než tento palus,“ Calamus poplácal seshora na nejbližší sloup, jako by chválil skvělého žáka, „a váš meč. Buccone!“

„Ano, pane?“

Doctore nakrčil obočí. „Extra dávky pro muže, pokud mi dokážeš říct, co je tento dřevěný sloup ve skutečnosti.“

Bucco si otřel čelo. Pavo pozoroval ostatní nováčky, jak zamračeně upírají na Buccona hladové pohledy, jako by se mu snažili vnuknout správnou odpověď, aby si naplnili prázdná břicha.

„No tak, tlouštíku,“ zavrčel Calamus. „Nemám na to celý den.“

„Dřevěný sloup?“ zajíkově odpověděl Bucco.

Calamus vypadal, že ho vztek roztrhne.

„Co... sloup? Do prdele, Bucco, ty jsi snad ještě tupější, než vypadáš. A věř mi, už tady z mého místa je ten pohled na tebe hrozný.“

Calamus vztekle vykročil k Bucconovi a Pavo si na okamžik pomyslel, že se mu trenér chystá uštědřit výprask bičem, který držel v ruce. Místo toho ale popadl Buccona za masité záhyby na krku a odvedl ho zuřivě před nejbližší palus.

„Tohle není žádný sloup. Je to palus! Je to tvůj úhlavní nepřítel! Je to kupec, který ti ukradl holku, a otec, který tě každou noc zkopal do bezvědomí, když se vrátil z krčmy. Naučíš se palus nesnášet až do morku kostí. Nenávidět ho. Vybij si na něm vztek a on se ti odvděčí tím, že z tebe udělá slušného bojovníka s mečem.“

Calamus pustil Buccona a postrčil ho směrem k řadě nováčků. Pak se znovu obrátil a promluvil k nim všem.

„Dostanete přidělený každý svůj palus. Každý muž si na něj namaluje nějaký ksicht. Žádnou tvářičku přítelkyně – ani přítele v tvém případě, Buccone –, ale někoho, koho opravdu nenávidíte. Každý den budete bodat do toho obličeje mečem, dokud nedáte naplno průchod svému vzteku. Buccone!“

„Ano, pane?“

Pavo přihlížel, když trenér ukázal na Buccona. „Podíváme se, jestli ses v tom svém ubohém životě něco naučil.“

Nováček opatrně přistoupil k nejbližšímu palu, vedle kterého ležel připravený cvičný meč. Ticho přerušoval jen třeskot dřeva o dřevo, jak zkušení gladiátoři bojovali ve dvojicích na opačném konci nádvoří. Bucco nepřišel Pavonovi jako rozený gladiátor. Ale měl tělesnou hmotu a někteří z lepších gladiátorů, které vídal v aréně, na sobě měli také značné množství tuku. Víc masa, které chránilo jejich orgány. Jeden nebo dva byli dokonce vyložene tlustí. Třeba překvapí, pomyslel si Pavo.

„No tak,“ vyštěkl Calamus a jen stěží skrýval pohrdání. „Nestůj tam a nečum na ten meč, jako kdyby to byla nějaká fajnová kunda. Zvedni ho.“

Bucco pomalu uchopil meč. Rameno mu pokleslo, jak se snažil zvládnout jeho váhu. Zvedl ho oběma rukama, nafoukl tváře a namířil na nízký bod na sloupu. Pak máchl mečem širokým obloukem od boku, místo aby ho smělym sekavým pohybem zvedl nad hlavu. Čepel meče klepla slabě do sloupu asi čtyři stopy od země. Byl to skoro omluvný výpad. Pavo sebou škubl, zatímco trenér Buccona znechuceně pozoroval.

„Bohové podsvětí,“ zrudl Calamus vztekem. „Snažíš se zabít chlapa, ne ho rozrajcovat.“ Vyškubl Bucconovi meč z ruky. „Třeba mi zítra ukážeš, jak se oblékat jako Řek a bojovat stejně jako on.“

Pavo sledoval, jak se Bucco stáhl do řady. Vypadal zničeně. Calamus se podíval na zbytek nováčků. „Kdo mi chce ukázat, že to dokáže líp než tenhle teplouš?“

Nikdo se neozval. Trenér upřel chladný pohled na Pavona. „Bohatý hošánku! Hejbni zadkem, ať už jsi tady.“

Nováčci napjatě očekávali, co bude. Pavo vykročil z řady a sevřel pravou rukou jílec. Cvičný meč byl překvapivě těžký. Mnohem těžší než skutečná zbraň, pomyslel si. Postavil se přímo naproti palu, rozkročený na šířku ramen. Zhluboka se nadechl. Cítil tíhu v pažnících svalech, když zvedal zbraň. Srdce mu hořelo hněvem nad ponížením, kterého se dostávalo jeho rodině od chvíle, kdy se Claudius stal císařem. Sevřel meč tak pevně, že mu zbělely klouby na rukou. Palus zmizel. Místo něj před sebou viděl Pavo stát Hermovu postavu. Nováčka zaplavila nezvladatelná zuřivost. Najednou svěsil pravé rameno a natočil trup a současně bodl mečem proti palu takovou silou,

že sloup i zbraň zadrnčely. Stejným rychlým pohybem stáhl vzápětí paži, stočil zápěstí, takže mu palec směřoval kolmo k zemi a bodl v horní části sloupu do pomyslného krku. Ozvalo se zapraskání, jak se sloup zachvěl. Pavo rychle podnikl třetí výpad níž a vrazil hrot meče do oblasti podbřišku. Calamus ho zastavil mávnutím rukou. Legátův syn odstoupil o krok od sloupu. Svaly mu hořely, když upíral ledový pohled na tři vrypy velikosti mince ve sloupu.

Na cvičišti se rozhostilo mlčení. Pavonovi tepalo v žilách. Udělal další dva kroky od palu a odhodil meč na zem.

„No, tak tohle docela ušlo.“ Trenér si olízl rty. Pohledem uhýbal před Pavonem. „Dobře, už jsem pro dnešek viděl dost. Můžu čestně prohlásit, že nikdo z vás můj vlastní rekord v aréně nepřekoná. Padejte na ubikace. Zítra za svítání budeme pokračovat. Každý opozdilec na nástupu bude zbičován a dostane na celý den jen poloviční příděl jídla. Odchod!“

Kapitola pátá

„Už bylo sakra načase!“ oznámil Bucco Pavonovi, když půl tuctu strážných v lehké zbroji vedlo nováčky pod východním portikem do tmavé chodby. Z místnosti někde vpředu vlevo slyšel Pavo praskání masa škvířícího se na roštu. Bucco si pohladil břicho v očekávání a rozzářil se. „Hlady už umírám.“

Bucco si olízl rty, když se blížil ke vstupu do kuchyně. Pavo nahlédl dovnitř a dychtivě sledoval, jak se několik otroků otáčí kolem vepřového bůčku zavěšeného nad velkým rostem. Pohledem se kochal na mísách se sladkými fíky, grilovanými houbami pokrytými vrstvou sýra a sliny se mu sbíhaly, když viděl nejrůznější nakládané ovoce, to všechno pečlivě připravené na stříbrných podnosech spolu s medovými koláčky a velkým trsem čerstvě utržených hroznů. V prázdném bříse mu hladem kručelo.

„Jdem se nablábnout,“ poznamenal Bucco.

„Stát.“ Strážný sevřel Bucconovi rameno. „Kam se to hrneš?“

„Jíst.“ Bucco ukázal ke kuchyni. „Kam asi?“

Strážný se ušklíbl. „Tohle není pro vás, vy červi,“ poznamenal. „Tady chystají večeři pro lanistu.“

Než mohli muži něco namítnout, strážný je postrčil kolem vstupu do kuchyně dál do chodby. Minuli silně strážnou zbrojnici uzavřenou železnou branou. Na policích na zdi se leskla zbroj a meče. Stráže zastavily nováčky, když došli k tmavé vlhké místnosti na konci chodby, přímo u schodů, které vedly k celám v prvním poschodí gladiátorské školy.

„Tady budete jíst vy,“ ušklíbl se strážný a mávl rukou k jídelně.

Pavona udeřil do nosu silný zápach hnoje a došlo mu, že jídelna je přímo vedle stájí. Po podlaze byla rozházená sláma. Podle jejího vlhkého shnilého vzhledu usoudil, že předtím byla už použitá u koní. Spatřil, jak po zemi běží šváb. Ve vzduchu bzučely masařky. Ostatní nováčci už se hrnuli na opačný

konec jídelny, kde kuchař s vykotlanými zuby naléval do hliněných misek malé porce ječné kaše.

Pavo při pohledu na tu špínu posmutněl. Po stranách jídelny stály dlouhé stoly vždy se dvěma lavicemi, které už si zabrali veteráni. Nováčci se museli spokojit s tím, že budou dřepět na podlaze. Spousta z nich vypadala, že je na takové prostředí zvyklá, nešíkali si hmyzu, který jim lezl po nohou, ani toho puchu. Pavo pochopil, že tihle muži vyrostli jako otroci a podobné žalostné životní podmínky dobře znali. Překvapilo ho, když při nástupu to ráno zjistil, že Bucco je mezi nováčky jediný dobrovolník. Osmnáct z ostatních mužů byli uprchlí otroci a čtyři byli obvinění z vraždy. Zákony zavedené Augustem a zpřísněné následujícími císaři se snažily počty gladiátorů z řad dobrovolníků omezit a skutečnost, že většina mužů kolem Pavona byla mnohem nižšího původu, jen zvyšovala jeho pocit osamění.

Nostalgicky vzpomínal na hostiny, které pořádali na počest jeho otce v císařském paláci. Titus se těšil velké úctě u císaře Tiberia, Caligulova předchůdce a vojáka až do morku kostí. Titus s Tiberiem často vzpomínali dlouho do noci na slavná vítězství na bojištích nad džbány vína s medem, zatímco Pavo si s ostatními dětmi hrával v zahradách paláce na gladiátory.

„Tu máš,“ vytrhl Pavona ze snění Bucco, který mu podával misku s kaší. „Dej si, než jim dojde.“

Pavo sklíčeně pohlédl na skromný příděl. V kaši se hýbal červ. Pavonovi se zvedl žaludek. „Nemám hlad,“ řekl a podal misku Bucconovi. Ten jen pokrčil rameny.

„Jak myslíš. Zbyde víc pro Buccona.“

„To máme opravdu takhle žít?“ zeptal se tiše Pavo.

„Ale vždyť to není vůbec špatné,“ odpověděl Bucco, zatímco se lačně ládoval kaší. „Tři slušná jídla denně, postel a možnost vydělat si pár sesterciů. V Římě je spousta lidí, kteří by pro tohle udělali cokoli.“

Pavo rozhodil ruce. „Máš pravdu,“ prohlásil suše. „Že mě to nenapadlo. Měl bych být vděčný, že mě vrazili do gladiátorské školy a nutí mě každý den trénovat do úmoru, krmí mě zbytky a kolem mě je to samý zločinec a úplná spodina společnosti.“

Bucco se zatvářil ukřivděně. Pavo se omluvně pousmál.

„Tebe tím samozřejmě nemyslím,“ dodal.

„No, měl by sis zvyknout,“ Bucco vylízal misku a říhl. „O Gurgovi se povídá, že je to pěkný mizera. Vystrčíš hlavu z řady a najednou místo boje v aréně visíš na kříži.“

Pavo ztichl a v duchu si přehrával rozhovor s lanistou. Gurges utrousil, že možná zná způsob, jak vylákat Herma do arény. Jenže pouze v případě, že Pavo zvítězí nad slabšími protivníky. Zatímco se Pavo v duchu modlil k bohům, aby přežil dost dlouho a stanul tváří v tvář Hermovi, bleskla mu hlavou hrozná myšlenka. Jeho největší obavy neplynuly z toho, že by mohl zemřít v aréně. Měl strach, že zemře dřív, než dostane příležitost k pomstě.

„No co,“ podotkl Bucco. „Ty to aspoň umíš s mečem. Slyšels trenéra. Já byl naprosto k ničemu. Choval se ke mně, jako bych byl prašivý.“

„Tak proč ses hlásil ke gladiátorům? Musels mít přece nějaké jiné možnosti, jak splatit dluhy.“

Bucco jen zavrčel. „Na to zapomeň. Deset tisíc sesterciů možná člověku z bohatého prostředí nepříjde jako moc, ale pro někoho jako já je to spousta peněz. Vojákovi by trvalo dvanáct let, než by takovou částku splatil. A já nejsem voják. Nemám hlavu na čísla a na to, abych si vydělával nošením chcanek, nemám žaludek.“ Narážel na valcháře, kteří svázeli džbány naplněné močí a čistili s ní tógy. „A navíc mám doma v Ostii ženu a dva kluky, takže musím živit tři krky. Tak jsem moc jiných možností neměl, chápeš?“

„Omlouvám se. Nechtěl jsem tě soudit.“

Bucco si povzdechl. „To nic. Ty přece nemůžeš za to, že jsem tady.“

„Tvoji synové – kolik je jim?“

„Papirius má sedm a Salonius čtyři.“ Bucco se zamyšleně zadíval na prázdnou misku. „Jsou to hodní hoši. Ten malý chce být vojákem, až vyroste. Říká, že chce sám dobýt Británii.“

„Já mám taky syna,“ řekl Pavo. „Nebo spíš měl jsem,“ dodal tiše. Rychle pokračoval, než se ho mohl Bucco začít vyptávat na Appia a jitřit bolavou ránu. „Musí být pro ně těžké, že mají tátu v gladiátorské škole.“

„No, myslím, že ne. Dlouho tady nebudu,“ odpověděl Bucco lhostejně.

„Ale?“ Pavo zvedl obočí. „Nerad to říkám, Buccone, ale potrvá dlouho, než vyděláš dost peněz, abys mohl splatit všechny dluhy. I se zápisným, které jsi dostal, ti pořád ještě schází nějakých šest tisíc sesterciů.“

Bucco ztišil hlas a kradmo si poklepal na nos. „Mezi námi, mám plán, jak ho srovnat mnohem dřív.“

Pavo zvedl obočí. „O čem to mluvíš?“

Dobrovolník se naklonil k Pavonovi a těstovité tváře mu zkrivil úšklebek. „Do školy pravidelně chodí sázkař. Můžeš si u něj vsadit na zápasy. Tak si říkám, že budu brzo schopný odhadnout formu a schopnosti gladiátorů: zranění, výcvik a tak. Nemůžu prohrát! Použiju k tomu peníze, které jsem dostal jako zápisné, a vykoupím se odsud, než uplyne rok.“

„Co když ti sázka nevyjde?“ zeptal se Pavo.

„To se nestane. No tak, nedívej se na mě tak! Copak si myslíš, že mám šanci odsud někdy odejít živý? Podívej se na to, jak jsou někteří veteráni velcí. Vždyť jsou to spíš zvířata! Jakou šanci proti nim mám? Takhle si vydělám dost peněz, abych splatil dluhy a vypořádal svoji smlouvu s Gurgem. Rozhodně je to větší jistota, než že nevykrvácím někde v aréně.“

Pavo se chystal odpovědět, ale přerušilo ho trenérovo volání, aby se nováčky odebrali do cel. Bucco neochotně vstal. Ostatní se začali trousit z jídelny. Pavo zůstal ještě okamžik na zemi. Chtěl být chvíli sám. V duchu skládal přísahu, že dovede své poslání až do trpkého konce. Vytrvá, dokud neuvidí, jak z Hermova těla uniká život. Nic mu jeho záměr nepřekazí. Pavo otevřel oči a zvedl se. Najednou byl sám. Obrátil se k chodbě a všiml si, že mu někdo stojí v cestě.

„Jdeš někam?“ zašeptal Amadocus.

Pavo ztuhl, když na veteránovy rysy dopadlo světlo z nedaleké lampy. Teď zblízka si Pavo všiml, že gladiátor má baňatý nos a zjizvené boltce člověka, který už prošel spoustou rvaček. Tyčil se nad Pavonem a oči se mu zlověstně třpytily. Nováček si všiml, že za Amadokem stojí další tři veteráni. Thrák se nehýbal, zatímco ostatní muži pomalu obstoupili Pavona a ztěžka dýkali.

„Nech mě jít,“ řekl Pavo.

Amadocus zůstal bez hnutí. Pavo slyšel ty tři za svými zády. „Syn legáta, říkali. Vojenský tribun.“ Odplivl si a pohledem přelétl po Pavonově těle. „Nenávidím Římany. A ještě víc než samotné Římany nenávidím římské vojáky.“

Pavo se rozhlédl. Jídlna byla prázdná. Zbytek gladiátorů i sloužících odešel. Nikdo mu nepomůže.

„Viděl jsem tě dnes u palu, Římane. A povím ti, je ještě jedna věc horší než římský voják. Tušíš co?“

„Ne.“ Pavo pokrčil rameny. Viděl, jak Amadocus zaťal pravou ruku v pěst. Ustoupil o krok od Pavona a zašklebil se na ty tři ostatní.

„Neví to, chlapci,“ pronesl, zatímco tři komplicové se znovu stáhli za veteránova mohutná záda. Drsně se zasmáli a zamračili se na Pavona. Nováček se marně snažil za Amadokovými zády zahlédnout strážné. Zmizeli a Pavo měl strašlivý pocit, že své místo opustili schválně.

„Římský voják, co se předvádí, přesně to,“ pokračoval Amadocus a zahleděl se vztekle na Pavona. „To, že umíš trefit kus dřeva, z tebe gladiátora neudělá. Musíš to vykoupit svou krví.“ Veterán zvedl levé zápěstí. Na kůži měl vypálené rudé „G“, značku Gurgovy školy. Pavo si už dříve všiml, že všichni zkušený gladiátoři mají tuhle značku. Slyšel, jak jiný nováček vysvětluje, že tenhle cejch je čestný. Člověk ho získá jen tak, pokud jako gladiátor ve výcviku zvítězí v aréně a stane se veteránem.

Pavo mlčel. Amadocus se zachechtal. Přiložil si dlaň k uchu a obrátil se k Pavonovi.

„Copak, Římane? Chceš něco říct?“

Pavo stále neodpovídal.

„Přesně to jsem si myslel.“ Amadocus mlaskl a přistoupil blíž. Pavo cítil jeho páchnoucí dech. „Jsi prostě zbabělec. Přesně jako tvůj fotr.“

Pavonem projela vlna vzteku. Plivl Amadokovi do tváře. Hustá slina zasáhla muže do čela a sklouzla mu mezi očima na nos. Veterán zůstal na okamžik ohromeně stát. Udělal krok zpátky. Svaly se mu napínaly vztekem, když si setřel plivanec z tváře a prohlížel si ho na dlani. Oči měl vytřeštěné a obočí naježené, jako by ani nedokázal uvěřit, že se něco takového stalo.

Potom praštil Pavona do břicha. Nováček se zkroutil bolestí a připadl dopředu. Amadocus ho zvedl za tuniku a koleno mu vrazil do obličeje, českou přímo do kořene nosu. Pavonovi projela hlavou strašlivá bolest a rázem ztratil rovnováhu. Padl na zem a vzápětí ho řada kopanců mířených na hrud' a bránici zbavila dechu. Překulil se na břicho a stočil se do pevného klubka, aby se aspoň trochu chránil před opakovanou vlnou kopanců. Pokaždé když se pokusil vstát, ucítil jako ránu kladivem zásah do kříže. Obličej měl po-

třísněný špinavou slámou, která byla poházená po podlaze jídelny. V nose cítil silný zápach potu a moči.

„Tak ty na mě budeš plivat, jo?“ slyšel přes bušení ve spáncích Amadokův vzteklý hlas. „Já tě naučím způsobům, ty malej hajzle!“

Pavo se pokusil od Amadoka a ostatních veteránů odplazit. Obličej a ruce měl umazané, v ústech cítil slanou chuť krve. Plazil se k opačnému konci jídelny, ke stolům a hrncům od kaše. Potom mu na ruku dopadla bota a ozvalo se strašlivé zapraskání, jak mu drtila prsty. Pavo sebou škubl bolestí. Bota mu drtila prsty, jako když se rozmačkávají hrozny v sudu na víno. Najednou tlak povolil, ale současně Pavo ucítil, jak ho někdo zvedá ze země a vrhá vpřed. Následovalo zadunění, když přistál hlavou napřed v hromadě kastrolů, hrnců a hliněných misek. V hlavě mu zadrnčelo a přes pronikavý zvuk v uších slyšel jako z velké dálky, jak k němu dusá Amadocus. Pavo popadl bronzový hrnec od kaše a stejným prudkým pohybem se převrátil na pravý bok a máchl nádobou proti Amadokovi ve chvíli, kdy se veterán po něm natahoval. Amadocus zasténal, když mu hrnec narazil s dutým zaduněním ze strany do hlavy. Zapotácel se, omámený a v šoku. Zatřásl hlavou, aby si ji pročistil, a obrátil se k ohromeným kumpánům.

„Do prdele, na něj!“

Ti tři začali postupovat k Pavonovi. Prostřední se na něj vrhl, pár kroků před dalšími dvěma. Měl hustý vous a podsaditou postavu. Široce se rozmáchl k úderu a Pavo před ním uhnul. A zatímco mu mužova pěst setrvačností přelétla nad hlavou, podnikl výpad na protivníka a hlavou ho zasáhl do středu hrudi. Muž zasténal a zavrával pod silným nárazem. Jeho druhové mu uhnuli z cesty a útočník přelétl přes lavici a za rachotu tříštících se pohárů a misek dopadl na zem. Muž napravo, vychrtlý, s hranatou postavou a mezerami mezi předními zuby, se obrátil a popadl Pavona zezadu. Ovinul mu kostnatou paži kolem krku a druhou rukou sevřel nováčkovi čelo, zatímco třetí muž, s postavou jako medvěd a o hlavu vyšší než všichni ostatní, se mu chystal zasadit ránu do břicha.

Pavo ho předešel. Ohnul nohu v koleni a směřoval kop na obrův hrudník. Muž vyjekl, když mu nováčkovo chodidlo zasáhlo naplocho břicho. Rána mu vyrazila dech a muž zfalověl. Pavo trhl rameny ve snaze setřást menšího muže, který ho držel v zámku, ale gladiátorovo sevření bylo překvapivě

pevné, navzdory jeho kostnaté postavě. Pavo začal couvat a zvyšoval rychlost, aby útočníka přirazil na zeď jídelny a vyrazil mu dech. Uslyšel za sebou náraz a prudký výdech, jak útočník narazil na stěnu. Ale sevření stále nepovolovalo. Pavo cítil, jak začíná slábnout, protože mužova paže mu bránila v dýchání. Ten s medvědí postavou se mezitím vzpamatoval z tvrdého kopu do břicha a vrávoral k němu.

„Toho budeš zatraceně litovat.“

Pak Pavo zaznamenal za mužem rychlý pohyb.

„To stačí!“

Amadocus a jeho muži se obrátili a spatřili, jak v chodbě stojí Gurses doprovázený rozzlobeným Calamem a třetím mužem, kterého Pavo neznal. Byl podsaditý, o něco menší než trenér a na sobě měl prostou tuniku s červeným pláštěm a kožené sandály. Hadry vojáka mimo službu, pomyslel si Pavo, zatímco si otíral krev z úst a podezíravě si měřil lanistu.

„Co se to tady děje?“ zavrčel Calamus. Upřel pohled zapadlých očí na Amadoka. „Ty. Jak to, že nejsi v tuhle noční dobu ještě v cele? Vysvětli mi to.“

Amadocus sklopil zrak. „Pane. Omlouvám se.“ Obrátil hlavu k Pavonovi. „Tenhle nováček tady vybuřoval.“

„Je to pravda, Pavone?“ Trenér se k němu obrátil.

„Ne!“ namítl nováček. „Nic jsem...“

„Zapomeňte na to,“ přerušil je Gurses. Rukou mávl na Amadoka a ostatní tři veterány a střelil po nich poslední zničující pohled. „Calame. Doprovod ty muže do jejich cel. Vyřídím si to s nimi později. Pavo a já musíme probrat naléhavou záležitost.“

„Ano, pane,“ odpověděl doctore. Vyvedl veterány jednoho po druhém dveřmi. Amadocus šel jako poslední. Vztekle se na nováčka zamračil a vydusal z jídelny ven.

Pavona zamrazilo v zádech při představě, že si právě udělal z Amadoka a jeho bandy nepřátele. Říkal si, že den už snad nemůže skončit hůř.

Pak muž ve vojenském oděvu vystoupil ze stínu. Pavo si ho prohlížel. Měl vzhled bitvami zoceleného veterána a jizvy, které to dokazovaly, i když z výrazu v jeho očích bylo Pavonovi jasné, že mu nemůže být víc než třicet. Jako vojenský tribun potkal Pavo spoustu podobných v VI. legii – kariérních vojáků, kteří se upsali vojenskému životu v osmnácti, někteří i dřív, když lhali,

aby mohli do vojska vstoupit co nejdříve. Šlo o muže, kteří si vydělávali na živobytí tím, že v odlehlých koutech říše prolévali krev za Řím. Za věc, které kdysi Pavo sám věřil. Dokud mu Řím nezabořil zuby do krku.

„Vypadá to, že tady zůstaneš nejspíš kratší dobu, než jsem doufal,“ podotkl Gurses a pečlivě volil slova, zatímco koutkem oka pozoroval podsaditého vojáka. Pavo měl pocit, že v lanistově hlase zaslechl rozladěný tón.

„O čem to mluvíš?“ řekl Pavo téměř šeptem. Z dálky k nim doléhal rámus a volání Amadoka a ostatních veteránů, které odváděli do cel.

Gurses zkrivil rty. Váhal a kývl ke svitku, který držel v rukou. Pokračoval. „Tento muž je voják, Pavone. Poslali ho z Říma, z císařského rozkazu. Máš bojovat s barbaram Britomaridem. Na smrt.“

Pavo nehnul brvou, jen se podíval na vojáka. Jméno Britomaris znal. Při výcviku dopoledne si nováčci povídali o tom, jak porazil Capitona. Gladiátorskou školou se nesly různé zvěsti: že Britomaris snídá malé děti, že se narodil v podsvětí, že by svým mužstvím dokázal roztrhnout vestálku vejpu.

„Slyšel jsem, že se zápas odehraje na Juliově náměstí v Římě. Je to úžasné prostředí,“ pokračoval Gurses a vytrhl Pavona ze zamyšlení. Lanista se znovu zamračil. „Škoda že nebudeme mít možnost vidět tě bojovat tady v Paestu. Kvůli tobě i mně.“

Voják zavrčel. „Když dovolíš,“ spustil chraplavě. Gurses vyčerpaně přikývl a voják se obrátil k Pavonovi. „Jmenuju se Lucius Cornelius Macro. Jsem optio u Druhé legie. A jsem tady, abych tě na ten zápas vycvičil.“

„Kdo tě poslal?“

Macro zkrivil rty. „Rozkaz podepsal Marcus Antonius Pallas.“

Pavo se zasmál. „Takže to je, jako by přišel rovnou od císaře.“

„Asi tak, mladej.“ Přimhouřil oči. „Znáš to jméno?“

„To bych řekl,“ odpověděl mladý nováček nakvašeně. „To na Pallasovu radu císař odsoudil mého otce k smrti v aréně. Slyšel jsem, že Claudius byl připravený ušetřit jeho život, dokud ho ten řecký patolízal nepřiměl změnit názor. Většinu špinavostí za něj zařizuje jeho pobočník.“

„Murena,“ zabručel Macro.

„Přesně ten,“ přikývl Pavo. „Jsou jedna ruka, ti dva.“

„O tom mi povídej.“ Macro se zarazil, protože si byl vědom politického nebezpečí, které plynulo z kritizování císařského dvora před lanistou. Gur-

ges působil na Macro na značně nedůvěryhodně. „Dost řečí. Dejme se do práce. Jak vidíš, už jsem si tuhle záležitost vyřešil s tvým lanistou. Z toho, co jsem slyšel, to umíš moc dobře s mečem, takže nejsme tak úplně v hajzlu.“

Gurges si odkašlal. Macro po něm střelil pohledem.

„Pokud jde o moji kompenzaci,“ řekl opatrně lanista. „Tohle je velmi slušný kousek. Neprodám ho za méně než běžnou sazbu.“

Macro vytáhl zpod tuniky měsíc plný mincí a hodil ho lanistovi, který ho chytil a olízl si rty, když nahlédl dovnitř.

„Tohle by mohlo jako kompenzace stačit,“ pronesl lačně. „A předpokládám, že se ubytuješ tady u nás, optione?“

„Děláš si srandu?“ zeptal se Macro. „Seženu si měkkou teplou postel v útulném hostinci ve městě.“ Zadíval se dolů na běžícího švába. „I když i postel plná sraček by byla lepší než zůstat v týhle díře.“

Gurges podrážděně odfrkl a obrátil se k odchodu. Macro se za ním díval, pak se zamračil na hrnce a poháry rozházené po zemi. Změřil si Pavona od hlavy k patě a z výrazu v jeho tváři bylo nováčkovi zřejmé, že s tím, co vidí, moc spokojený není.

„Byla to sakra dlouhá cesta,“ pronesl konečně. „Začnem zítra za svítání. A kéž bys to zvládal líp s mečem, než jak ti to šlo pětma, mladej. Kvůli nám oběma.“

Kapitola šestá

Přesně jak Macro slíbil, čekal příští ráno na Pavona na cvičišti gladiátorské školy. Optio upíral ocelový pohled na mladého nováčka, který k němu kráčel od východního portiku. Muži gladiátorské školy dostali při snídani v celách kus okoralého chleba, který spláchli pohárem zoctovatělého vína. Bucco a ostatní nováčci pokračovali ve výcviku u palů umístěných blízko slunečních hodin uprostřed nádvoří, zatímco Amadocus a veteráni trénovali boj ve dvojicích na vzdálené straně. Jeden palus postavili pro Macrona na této straně nádvoří. Na zemi v optionově stínu ležely dva vepřovicové měchy a úplná legionářská zbroj tvořená přilbou, prsním pancířem a bronzovým opaskem a také štítem a pochodovou holí. Lanista na Macrona upřeně hleděl z balkonu. Tvářil se našťavaně při vyhlídce na to, že nějaký voják má trénovat nováčka v jeho škole. Hrozilo, že by Macro mohl vrhnout na Calama špatné světlo, uvažoval Pavo, a trenér měl v gladiátorské škole absolutní autoritu. Pavo se snažil vytěsnit všechny ostatní myšlenky, když se žaludkem sevřeným představou boje proti Britomaridovi přistoupil k důstojníkovi.

„Máš zpoždění,“ zavrčel Macro a kývl ke slunci, které už zářilo přes střešní tašky.

„Omlouvám se,“ odpověděl Pavo.

„Omlouvám se, *pane*,“ opravil ho Macro.

Pavo se na důstojníka zamračil. „Zapomínáš, s kým mluvíš, *optione*. Jsi jenom obyčejný cvičitel. Ale já jsem vojenský tribun, zástupce velitele Šesté legie. Tak mě v budoucnu oslovuj, jak se sluší.“

„A ty zase zapomínáš, že jseš teď v gladiátorské škole,“ zahřímal Macro. Obličej mu zrudl a ve spáncích mu tepala krev. „Už nejseš žádnej tribun. A upřímně řečeno, je mi úplně ukradený, jestli nějakej namyšlenej panák hledí spatra na nejnovějšího římskýho hrdinu.“

„Hrdinu?“

Macro jen kývl hlavou. „Vyznamenanýho samotným císařem.“

Pavo zaryl nehty do dlaní a sevřel rty. I když to nerad přiznával, Macro měl pravdu. On velel. Měl pověření od samotného císaře. Pavona zbavili všech práv a odsoudili k smrti v aréně. Podle přísných římských mravů nebyl o nic lepší než obyčejný otrok.

„Ještě jednou zpochybníš moji autoritu a zavolám Calama, aby tě spráskal. Rozumíš?“

„Ano... pane,“ procedil Pavo přes zaťaté zuby.

Macro měl mizernou náladu. Jediný hostinec, kde byly uprostřed noci volné pokoje, byl Opilý kozel, páchnoucí díra na kraji Paesta. Víno tam chutnalo jako oslí chcanky a z účtu mu vylezly oči z důlků. Noc strávil na nepohodlné matraci vycpané senem a manželka hostinského ho vykopla z pokoje hodinu před svítáním. To ráno se Macro vydal do ludu s podlitýma očima a hladový jako vlk, a ke svému ohromení zjistil, že lituje dne, kdy ho vyznamenali. To, co mělo být vrcholem jeho života, se rychle změnilo v noční můru. Jako by nestačilo, že do zápasu zbývalo jen minimum času. Ještě k tomu měl trénovat tohohle hašteřivého spratka.

Macro přistoupil blíž k Pavonovi. Prohlédl si ho od hlavy k patě, jako důstojník kontroluje muže na cvičišti.

„Obličej máš samou modřinu,“ poznamenal. „Dám ti dobrou radu, Pavone. Příště, až se zase budeš rvát s někým, kdo je větší než ty, nauč se vykrejvat rány.“ Pak si všiml nováčkovy pravé ruky a kývl směrem k ní. „Do Hádu, co to s ní máš?“

Pavo pohlédl dolů. Prsty měl nateklé, až byly dvakrát tak velké, a dlaň tmavě fialovou. Předchozí noci si zranění nevšiml. Usínal s myšlenkou na to, že musí zachránit pověst stejného muže, který poslal jeho otce bojovat do arény. Teprve když se probudil, cítil, jak se mu předloktím šíří tupá bolest, a při snídani skoro nemohl ohnout prsty.

„To ten neřád Amadocus,“ zavrčel, „když mě přepadli včera v noci v jídelně. Zasluhou toho hajzla teď neudržím ani meč.“

Macro zavrtěl hlavou. „To nevadí. Stejně nebudeš moc s mečem pracovat.“

„Tomu nerozumím,“ namítl Pavo.

Macro se ušklíbl. „Nebudeš se bít jako gladiátor, mladej. Capito už to

proti Britomaridovi zkoušel a víš, jak to dopadlo. Utkat se s tím barbaram se zbraní v ruce je sebevražda. Nemůžeš vyhrát.“

Pavo svěsil ramena. „Naznačuješ, že jsem souhlasil, že budu bojovat s Britomaridem?“

„Nemáš na vybranou. Patříš teď do gladiátorský školy, už nejsi občan.“

„Mohl bych prohrát. Zahanbit císaře ještě víc. Stejně jsem odsouzený k tomu, abych v tomhle mizerném ludu zdechnul. Nemám co ztratit, když mě Britomaris zabije. O můj starý život už mě stejně připravili.“

„To jseš ale na omylu.“ Důstojník pohlédl svému žákovi do očí. „Pořád můžeš něco ztratit.“

Pavo zvedl udiveně obočí. „O čem to mluvíš?“

„Máš syna, že?“

„Appia.“ Pavo přikývl. „Už jsou mu skoro dva. Jeho matka zemřela při porodu. Vychovávali ho můj otec Titus a matka Drusilla.“ Polkl. „Dokud je nezabili.“

„Mám pro tebe dobrou zprávu. Teda dobrou a špatnou,“ opravil se Macro po chvilce uvažování. „Appius žije. Drží ho v císařském paláci. Když vyhraješ, císař slíbil, že ho propustí.“

Pavonovi přejel mráz po zádech. Svaly mu ochably zuřivostí a úžasem. Jeho syn. Naživu. Vydán na milost tomu hadovi Pallasovi a jeho poskokovi Murenovi. Pavo kopl do sloupu a vztekle zařval. Macro ucouvl.

„To Pallas a jeho krutost neznají žádné meze?“ zasténal Pavo. „Nejdříve mě připraví o otce. Pak přede mnou mává mým jediným synem jako nějakou mrkví před oslem.“

Macro sledoval, jak Pavo přemáhá zuřivost. Zkrotit tohohle hochu nebude jen tak, pomyslel si. Jeho žák přecházel vztekle sem a tam, svaly se mu chvěly a zuřivostí zatínal pěsti. Pak se zastavil, zhluboka se nadechl a pohlédl na Macrona.

„Dobře,“ řekl. „Budu se bít s Britomaridem. Ale rady od obyčejného optiona nepotřebuju. S mečem zacházím dobře. Dokážu toho barbara skvěle sejmout sám. Takže můžeš jít.“

Macro si založil ruce na své mohutné hrudi. „Viděls Britomarida bojovat?“

„Ne... pane,“ odpověděl váhavě Pavo.

„No, tak já náhodou ano. A můžu ti o našem barbarským příteli prozradit

pár věcí. Zaprvý: je velkej. Mnohem větší než ty. Za druhý: je zatraceně silnej. Jako každej barbar. Vyrůstaj v krutým světě. Tyhle obludy neznaj žádný radovánky. Mohl bys to s mečem umět třeba jako samotnej Herkules, bylo by to jedno. Srazí tě k zemi pouhým fouknutím.“

Pavo najednou vypadal sklesle. Cítil, jak se mu svírá žaludek při představě, co všechno ho čeká. Byl domýšlivý, když doufal, že má v boji proti Hermovi šanci. Jenže teď, když byl nucen stanout před realitou skutečného boje na život a na smrt, ho jeho sebedůvěra rychle opouštěla.

„Hlavu vzhůru,“ poplácal Macro Pavona po zádech. „Budeš bojovat před císařem, za slávu Říma, před očima tisíců lidí. Jen málokdy se sejde při zápasech víc diváků. A tohle bude tvůj první, takže máš kliku. Měl bys za to líbat Fortuně prdel.“

Pavo mu ruku odstrčil. „Máš docela zvrhlou představu štěstí.“

„Jenom se ti snažím trochu dodat odvahy,“ nakrčil Macro čelo nad nedůtklivostí svého žáka. „Hele, nemá smysl plakat nad svým osudem. Pokud chceš jít do arény v takovém rozpoložení, nemáš žádnou šanci.“

Pavo pokrčil rameny. Na obzoru se tetelilo slunce.

„Nezasloužím si to,“ odvrátil se od Macrona. „To, co se mi přihodilo. Mé rodině. Nejdřív můj otec. Pak já. A teď udělali vězně i z mého syna. Kolik dalšího utrpení pro mě má ten mizera Pallas ještě nachystáno? Není to spravedlivé.“

„Kecy!“ vyštěkl Macro tak vztekle, až z toho Pavona zamrazilo. „Tohle je Řím, mladej. Nic takového jako spravedlnost tady neexistuje. To přece musí vědět dokonce i takovej povýšenec jako ty. A samozřejmě vím všechno o šlamastyce, která potkala tvoji rodinu. Mrzí mě, co se stalo Titovi. Měli jsme ho v úctě, dokonce i my tvrdáci z Druhý. Jenže to je všechno už minulost. Teď se musíš soustředit na Britomarida.“

Pavo zavřel oči a povzdechl si.

„Víš, jak můj otec zemřel?“ zeptal se Macrona a dál měl oči zavřené, jako by se snažil najít v té tmě pokoj. „Řekl ti ten had Murena o tom, jak Řím naložil s mužem, který tomuhle městu obětoval všechno?“

Macro si odkašlal. „Řekl mi, že tvýho otce zabil Hermes v aréně.“

„Zabil, to je hodně slabé slovo,“ zabručel Pavo. „Hermes ho rozpáral a vyvrhl jako prase. Usekl mu hlavu. Když s ním skončil, rozkázal Claudius svým

sluhům, aby vyvlekli mrtvolu mého otce před arénu na háku a pohodili ji na ulici, jako by to byl nějaký obyčejný zloděj.“

Macro si znovu odkašlal a mlčel. Mezi oběma muži se rozhostilo rozpačité mlčení. Pavo zahlédl, jak se na opačném konci cvičiště opírá Amadocus o palus. Rukama svíral sloup, zatímco ho Calamus opakovaně švihl po zádech krátkým bičem. Ostatní veteráni jen netečně přihlíželi. Z toho Pavo vyrozuměl, že taková brutalita je zde běžná. Amadocus kradmo pohlédl na Pavona. Škubl sebou, když ho Calamus znovu švihl po zádech, až mu vytryskla krev. Pak se na nováčka ušklíbl. Pavo ztěžka polkl a obrátil se zpátky k Macronovi.

„Vzali mi všechno, optione. Můj starý život je nenávratně pryč. Ale jednu věc ještě chci udělat, než zemřu. Chci dostat příležitost postavit se v aréně Hermovi.“ Odvrátil se ztuhle od Macrona. „Nemám nic proti Britomari-dovi. Jestli kvůli němu mají Murena a Pallas zažívat bezesné noci, tak ať. Nechápu, proč bych měl pomáhat nějakým dvěma podlým Řekům.“

„Kašli na Pallase. Kašli na Murenu. Kašli na ně na všechny. Udělej to pro sebe a pro svého syna.“

Pavo mlčel. Jenže Macro si všiml, že mladíkův nepřátelský postoj ochabuje. Přistoupil k němu blíž a sevřel mu ramena.

„Ať už myslíš na cokoli, nemáme čas posedávat a klábosit.“

Pavo se zamračil a odstoupil od Macrona. „Jak to myslíš?“

„Trpělivost je u císařského dvora vzácná,“ odpověděl optio. „Císař si přeje, aby Britomaris prohrál už za necelej měsíc.“ Gestem zarazil námitky svého žáka. „Vím, co chceš říct. Normálně trvá nejmíň půl roku, než je gladiátor připraven bojovat v aréně, a to se pak můžeš postavit akorát tak nějakému zženštilému Egyptanovi s tupým mečem, ne takovému divokému zvířeti jako Britomaris. Jenže rozhodnutí už prostě padlo. A kromě toho máš talent, jak mi říkal i místní doctore. Můžem přeskočit základy a vrhnout se rovnou na strategii, jak to Britomaridovi nandat. Nijak se to neliší od taktický přípravy před bitvou. Tak se do toho prostě dejme.“

Pavo ztichl. Macro si svého mladého svěřence prohlížel. Neměl postavu gladiátora. Vypadal spíš jako písař – skoro jako by mu měl silnější poryv větru zlámat kosti v těle. Jenže Macro v tom mladíkovi zaznamenal také vnitřní sílu a to mu připomnělo jeho samotného z doby, kdy byl zelenáč.

Vybavilo se mu i to, jak drsně s ním zacházel Bestia, legendární cvičitel v legii.

Ale Macro rozhodně nebyl takový potíživista jako Pavo. Ovšem jeho samotného taky nikdy neposlali do gladiátorské školy s vědomím, že ho čeká brzká smrt.

Macro začal: „Nemáš možná rád císaře...“

„To ani zdaleka nevystihuje skutečnost,“ přerušil ho Pavo.

„Jenže bys měl myslet taky na to, že nedáváš v sázku jenom svůj krk. Ale taky můj.“

Pavo na něj pohlédl. „Jak to?“

Macro se zamračil na jasnou ranní oblohu. „Náš společnej přítel Murena mi celkem jasně naznačil, že kdybys prohrál, bude to mít pro mě stejný následky.“

Pavona náhle zaplavily výčitky. „Pane. Mrzí mě, že tě do toho zatáhli.“

„To jsme dva. Ale lítost nám nijak nepomůže. Jediný, co můžem udělat, je dát Britomaridovi pěkně ostrou, krvavou lekci. Takovou, při které skončí na kolenou, bude si držet v hrsti střeva a žadonit o rychlou smrt.“

Nováček zkrivil obličej. Tři týdny. To už nezbyvá do konfrontace s Britomaridem skoro žádný čas. A tenhle barbar oddělal s lehkostí toho nejlepššího z císařské školy.

„Jestli vyhraješ,“ pokračoval Macro, „budeš hrdina jako já.“ Důstojník se s neskrývanou pýchou udeřil do hrudi. „Řím své hrdiny nezabíjí. Pokud tomu může zabránit. Poraz Britomarida a tvoje jméno budou čmárat na zdi každého hostince v říši. Budeš mít peníze, děvky, slávu.“ Macro vypočítával na jednotlivých prstech odměnu. „A víš co? Neskutečně tím nasereš Herma.“

Pavo pohlédl na Macrona. „Myslíš?“

„Samozřejmě!“ odfrkl Macro a rozvíjel dál myšlenku. „Hermes je sice legenda, ale ve své podstatě jenom touží po slávě jako každé jiné gladiátor. Když vyhraješ, bude tě považovat za hrozbu pro své postavení. Budeš o krok blíž svému cíli.“

Pavo udělal několik kroků od Macrona a zahleděl se k portiku. Gurges opustil balkon a zamířil dolů na cvičiště, kde se kolem něj v půlkruhu shromáždili veteráni. Lanista mával rukou směrem k Amadokovým zjizveným zádům a dunivým hlasem pronášel varování. Pavo neslyšel, co přesně říká,

ale pochopil smysl toho celého. Každý, kdo vykročí z řady, dopadne stejně. Aspoň si teď nemusím chvíli dělat starosti, že mě v jídelně někdo přepadne, pomyslel si.

„Porážkou Britomarida nejlíp uctíš památku svého otce,“ dodal Macro.

Pavo se nervózně zasmál. „To se ti snadno řekne. Ty s ním nebudeš muset bojovat na život a na smrt. Se zmrzačenou rukou.“

Macro se potutelně usmíval, když odpověděl: „Mám tajnej plán.“